

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 7-8 lutego 2015 r. na kierunku *administracja* prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim w Zamiejscowym Wydziale Prawa i Administracji w Rzeszowie Wyższej Szkoły Prawa i Administracji w Przemyśle

przez Zespół Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej (dalej w tekście: ZO)

w składzie:

przewodniczący: dr hab. Tadeusz Bąk - członek PKA

członkowie:

prof. dr hab. Stanisław Wrzosek – członek PKA

dr hab. Bogumił Szmulik – członek PKA

Artur Gawryszewski – ekspert PKA

Paweł Adamiec – ekspert PKA

Krótką informacja o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na kierunku *administracja* prowadzonym w Zamiejscowym Wydziale Prawa i Administracji w Rzeszowie Wyższej Szkoły Prawa i Administracji w Przemyśle na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia. Szczegółowe informacje zawiera załącznik nr 3.

Wizytacja została przeprowadzona z inicjatywy PKA.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport ZO został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię Raportu samooceny oraz przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, oglądu prac dyplomowych i etapowych, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni oraz Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji.

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1) *Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki.*

Na posiedzeniu Senatu dnia 28 kwietnia 2005 r. przyjęto strategię rozwoju Wyższej Szkoły Administracji i Zarządzania w Przemysłu na lata 2006 – 2015 (Uchwała Senatu z dnia 28 kwietnia 2005 r., Nr II/5/2005). Strategia została następnie zmieniona Uchwałą Nr 3/II/2013 Senatu Wyższej Szkoły Prawa i Administracji w Przemysłu z dnia 16 maja 2013 roku w sprawie zmiany i uzupełnienia Uchwały Nr II/5/2005 Senatu Wyższej Szkoły Administracji i Zarządzania w Przemysłu z dnia 28 kwietnia 2005 roku w sprawie strategii rozwoju Wyższej Szkoły Administracji i Zarządzania w Przemysłu w latach 2006-2015. Misja Uczelni została określona przez Rektora. Misja i Strategia w sposób spójny i wzajemnie koherentny określają podstawowe cele i założenia w działalności Uczelni. Okres objęty strategią dzieli się na dwa etapy tj. lata 2006 – 2010 oraz 2011 - 2015. Wiodącą jednostką organizacyjną Uczelni jest Wydział Zamiejscowy w Rzeszowie. Zgodnie ze strategią rozwoju priorytetowym celem jest stała uniwersalizacja wykształcenia Uczelni, za sprawą której student zdobywa nie tylko wiedzę, umiejętności zawodowe i odpowiednie kwalifikacje, ale także umiejętności składające się na elastyczność i ogładę intelektualną. Zdobyte w toku realizacji tego celu umiejętności pozwolą absolwentom w przyszłości na efektywne rozwiązywanie złożonych problemów zawodowych, kreatywne uczestnictwo w pracy zespołowej, budowanie prawidłowych relacji interpersonalnych oraz konstruktywne kierowanie zespołami pracowniczymi. Ponadto znajomość najważniejszych dziedzin prawa publicznego, wzbogaconych znajomością podstaw prawa prywatnego, pozwoli na swobodne podejmowanie wyzwań współczesnej administracji i wykonywanie samodzielnej pracy na powierzonych stanowiskach. Władze Uczelni dostrzegają zmieniające się uwarunkowania współczesnego rynku pracy, konkurencyjność i brak stabilności zatrudnienia, ewaluację potrzeb i oczekiwań. W związku z powyższym, jako podstawowe zadanie Uczelnia w swej strategii postawiła sobie mnożenie kompetencji, gwarantujących absolwentom Uczelni dużą mobilność zawodową. Koncepcja kształcenia zakłada osiągnięcie tych efektów kształcenia, które przygotowują absolwentów studiów do efektywnego wejścia na rynek pracy – z perspektywą dalszego podnoszenia kwalifikacji w pożądanym kierunku oraz z uwzględnieniem własnych zainteresowań, konkurencji i potrzeb rynkowych, a także zdolność do szybkiej adaptacji w warunkach zmiany pracy. Mnożenie kompetencji umożliwia: wybór specjalności zgodnie z zainteresowaniem studenta, studiowanie na więcej niż jednej specjalności, studiowania według indywidualnego planu studiów, równoległego studiowania na drugim kierunku, korzystania ze - stale poszerzanej - dostępności do zajęć dodatkowych - nauki języka dodatkowego, uzyskania certyfikatu językowego, europejskiego certyfikatu

umiejętności komputerowych, jak również poprzez zdobywanie dodatkowych kwalifikacji w ramach Systemu Edukacji Dodatkowej – BED, który zapewnia możliwość dodatkowego ponadprogramowego nabywania dodatkowej wiedzy, umiejętności i kompetencji korespondujących z rozeznanymi, aktualnymi oczekiwaniami rynku pracy. W tym zakresie koncepcja ściśle koresponduje z punktem III ust 3 Strategii wizytowanej Uczelni.

Ponadto w roku 2013 mocą uchwały z dnia 16 maja 2013 r. w sprawie zmiany i uzupełnienia uchwały z dnia 28 kwietnia 2005 r. założono realizację 17 programów doskonalących proces kształcenia studentów. Korespondują one ściśle z Misją Uczelni i znajdują wyraz konsekwentnie we wdrażanej koncepcji kształcenia np.: w zakresie wprowadzania nowoczesnych i efektywnych form oraz treści kształcenia studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, doskonalenia kształcenia praktycznego poprzez ciągłe modernizowanie sposobów realizacji założeń nowoczesnego systemu kształcenia praktycznego, ciągłą aktywizację nauczycieli akademickich poprzez pobudzanie i stwarzanie warunków do rozwoju naukowego, doskonalenia umiejętności i możliwości dydaktycznych, angażowanie w działania na rzecz społeczności studenckiej, rozwój współpracy ze studentami na różnych płaszczyznach: naukowej, kulturalnej, społecznej, sportowej.

Koncepcja kształcenia w dużym stopniu uwzględnia zajęcia o charakterze praktycznym prowadzone w formach warsztatów, pracowni praktycznych, laboratoriów, zajęć w pracowniach komputerowych. Upraktycznianie zajęć ma służyć weryfikacji wiedzy i umiejętności nabytych na wykładach. W konsekwencji przyjęcia takiej koncepcji kształcenia Uczelnia daje silne podwaliny zawodowe przyszłego administratywisty.

W podsumowaniu można stwierdzić, że wypracowana nowatorska koncepcja i oferta dydaktyczna, która jest odpowiedzią na zmiany związane z transformacją administracji w dobie postępu technologicznego, rozwoju informatyzacji i cyfryzacji, przewartościowania mechanizmów administrowania sprawami publicznymi z profilu klasycznego – „prawniczego” na profil menedżerski w administracji, jak również dowartościowano w planach studiów potrzebę uzyskania wiedzy i umiejętności w zakresie administrowania w podmiotach gospodarczych, pozwoliła Uczelni na ukształtowanie „Nowego Oblicza Kierunku Administracja”

- ***ocena stopnia różnorodności i innowacyjności oferty kształcenia oraz możliwości jej elastycznego kształtowania.***

Na różnorodność oferty kształcenia wpływa przygotowana oferta specjalności. Została ona dostosowana do aktualnych potrzeb rynku pracy i oczekiwań studenta. Studenci wybierają

specjalność już od drugiego semestru studiów - na studiach I stopnia, natomiast na studiach II stopnia wybór następuje już w pierwszym semestrze. Studenci WSPiA dokonują wyboru takiego kierunku specjalistycznego kształcenia w dziedzinach administracji i administracji biznesowej, który z jednej strony odpowie ich zainteresowaniom, a z drugiej pozwoli na przygotowanie do pracy na stanowiskach najbardziej aktualnych dla współczesnego rynku pracy. Wybór specjalności następuje w ramach 13. specjalności.

W przygotowaniu specjalności Uczelnia kieruje się notowanym i poddawany głębokiej analizie zapotrzebowaniem rynku pracy, również związanym z deregulacją niektórych zawodów. Każda ze specjalności opracowana została w oparciu o praktyczny charakter kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem specjalistycznego przygotowania absolwenta w wyodrębnionych przedmiotowo dziedzinach wiedzy, oczekiwanej przez pracodawców i kształtujących nowoczesny wymiar administracji, uwzględniającej elementy menadżerskiego administrowania sprawami publicznymi i gospodarczymi. Nabiera to szczególnego znaczenia w kontekście ukształtowania oraz potrzeb rynku pracy. Na różnorodność oferty wpływa dodatkowo fakt, że w ramach oferowanych specjalności studenci mogą dokonać wyboru więcej niż jednej specjalności, dodatkowo w ramach każdej ze specjalności obok przedmiotów obligatoryjnych, Uczelnia proponuje pakiet przedmiotów do wyboru dostosowanych do kierunku kształcenia na specjalności. W ramach przedmiotów fakultatywnych student dokuje wyboru odpowiednio dwóch przedmiotów - na pierwszym stopniu i jednego – na drugim stopniu studiów. Na różnorodność i innowacyjność oferty kształcenia wpływa stosowanie nowatorskich metod dydaktycznych. Program studiów przygotowany jest w oparciu o tzw. triadę (wykład, ćwiczenia, warsztaty). Gwarantuje to studentom poznanie specyfiki zawodów związanych z pracą administracyjną nie tylko od strony teoretycznej, ale daje szansę na praktyczną weryfikację wiadomości, kompetencji oraz umiejętności niezbędnych do pracy po ukończeniu studiów. Na różnorodność form wpływa także dalsza dywersyfikacja form i metod kształcenia. np. prowadzenia zajęć w pracowniach komputerowych przy wykorzystaniu nowoczesnego oprogramowania np. na potrzeby zamówień publicznych.

Na możliwość elastycznego kształtowania oferty wpływa wybór specjalności, wybór przedmiotów fakultatywnych w ramach specjalności, wybór miejsca odbywania studenckich praktyk zawodowych, wybór promotora pracy dyplomowej oraz tematu pracy, prawo wyboru więcej niż jednej specjalności, prawo studiowania na drugim kierunku studiów w Uczelni. Rektor – na wniosek studenta – może podjąć decyzję w sprawie realizacji programu kształcenia lub jego części w tym zajęć dydaktycznych, zaliczeń i egzaminów, pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego w języku obcym. Niezależnie od tego student może

uczestniczyć w dodatkowych zajęciach dydaktycznych oraz w innych formach aktywności, np. dodatkowo języki obce, dodatkowe kursy, studia specjalistyczne, staże, zajęcia w językach obcych do wyboru dla studenta,

Ponadto Regulamin studiów WSPiA zakłada dwie podstawowe formy indywidualizacji procesu kształcenia: studiowanie według indywidualnego planu studiów i programu kształcenia oraz indywidualną organizację semestru. Pierwsza z tych form skierowana jest do studentów szczególnie uzdolnionych, którzy ze względu na swoje zainteresowania lub indywidualne predyspozycje chcą poszerzyć lub zmodyfikować proces kształcenia w granicach obowiązujących dla kierunku planów studiów i programów kształcenia. Druga z form – indywidualna organizacja semestru liberalizuje zasady uczestnictwa w zajęciach obowiązkowych, zmieniając ich charakter na nieobowiązkowy, jak również zwalnia studenta z obowiązku przystępowania do egzaminów i zaliczeń w terminach wynikających z harmonogramu sesji egzaminacyjnej na rzecz zindywidualizowania harmonogramu sesji względem konkretnego studenta. Ta forma ma ułatwić realizację programu studiów osobom, które ze względu na uzasadnione okoliczności podyktowane sytuacją osobistą, rodzinną, zawodową, materialną lub zdrowotną nie mogą regularnie uczestniczyć w zajęciach lub przystępować do egzaminów i zaliczeń zgodnie z harmonogramem sesji. Wymienione wyżej formy służą zwiększeniu mobilności studenta, rozwijaniu jego zainteresowań, mnożeniu kompetencji, zwiększaniu atrakcyjności na konkurencyjnym rynku pracy.

2) wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

Jedną z głównych wartości podkreślanych w strategii wizytowanej Uczelni jest otwartość na Jej otoczenie i zacieśnienie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi.

Wyższa Szkoła Prawa i Administracji w Przemyśle w sposób permanentny dąży do doskonalenia koncepcji i jakości kształcenia, przy współudziale interesariuszy wewnętrznych, tj. wszystkich pracowników Uczelni oraz studentów, a także pracowników administracji. Na proces kształtowania się koncepcji kształcenia w WSPiA miały wpływ zespoły ekspertów składających się na Radę Programowo-Dydaktyczną Kolegium (w skład której wchodzi Przewodniczący – Prodziekan – Dyrektor Kolegium, trzech nauczycieli akademickich, będących członkami Rady Wydziału oraz przedstawiciel studentów), Kierownicy Katedr, pracownicy naukowo-dydaktyczni, Samorząd Studencki WSPiA, Rzecznik Praw Studenta, Starostowie poszczególnych roczników oraz Studenci WSPiA.

W Wyższej Szkole Prawa i Administracji odbywają się cykliczne (comiesięczne) otwarte

spotkania Rektora WSPiA i Władz Uczelni ze starostami poszczególnych grup studenckich. Podczas tych spotkań starostowie, w imieniu studentów, przekazują Władzom Uczelni opinie, spostrzeżenia, uwagi oraz postulaty dotyczące programu kształcenia i planów studiów, organizacji zajęć, praktyk zawodowych, czy szeroko pojętego życia studenckiego.

Samorząd Studencki na spotkaniach z Dziekanem ZWPiA w Rzeszowie i Dyrektorem Kolegium zgłasza postulaty dotyczące formy egzaminów, opinie studentów nt. form i metod prowadzenia zajęć dydaktycznych, możliwości aktywności w wielu kołach naukowych działających na Uczelni, a także aktywności w Klinice Prawa i Administracji. Studenci składają wnioski dotyczące dodatkowego wyposażenia, zgłaszają propozycję z zakresie powiększania zasobów w Bibliotece Uczelnianej, a także na bieżąco przedstawiają zwoje propozycje pobudzania życia studenckiego.

Na proces ustalania koncepcji kształcenia oraz perspektyw rozwoju wpływ mają studenci WSPiA poprzez udział w posiedzeniach Senatu Uczelni i Rady Wydziału. Udział studentów jako członków w pracach tych organów daje im możliwość nie tylko zapoznania się z tematyką posiedzeń ale także realnego wpływu na podejmowane przez w.w. ciała decyzje, np. przez możliwość swobodnej wypowiedzi, przekazania stanowiska studentów w danej kwestii. Dzięki corocznym spotkaniom Władz Uczelni z absolwentami możliwe jest poddanie pod szeroką dyskusję koncepcji kształcenia na WSPiA, planów i programów studiów oraz przeprowadzenie badań ankietowych dotyczących funkcjonowania Uczelni. Absolwenci wysoko ocenili program studiów i organizację procesu dydaktycznego. W opinii ankietowanych WSPiA jest postrzegana jako Uczelnia, która stale dostosowuje program studiów do wymogów pracodawców. Absolwenci bardzo wysoko ocenili kompetencje kadry naukowo-dydaktycznej oraz jej przyjazny stosunek do studentów. W ankiecie absolwenci sformułowali także postulaty, m.in. dotyczące zwiększenia liczby przedmiotów dających praktyczne przygotowanie do pracy zawodowej, rozszerzenia liczby specjalności na studiach, doprecyzowania zakresu materiału obowiązującego na egzamin lub zaliczenie. Władze Uczelni analizują wyniki przeprowadzonych ankiet i biorą pod uwagę wyrażone w nich opinie absolwentów.

Niewątpliwie udział pracowników WSPiA w procesie ustalania koncepcji kształcenia, w tym określania celów i efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju jest duży. Znakomitą płaszczyzną do wymiany uwag, spostrzeżeń, wyrażania opinii i formułowania postulatów są spotkania Rektora i Władz Uczelni z pracownikami WSPiA. Dzięki Radom Programowo-Dydaktycznym praktycy mieli możliwość wpływu na kształtowanie się koncepcji kształcenia, planów i programów studiów. Na spotkaniach Rektora z pracownikami Uczelni zostały zaprezentowane i poddane dyskusji założenia reformy Uczelni „Nowa Uczelnia”,

wprowadzenie której podniesie jakość kształcenia na wszystkich kierunkach studiów. Reformatorskie programy dotyczyły m.in. nowoczesnej oferty dydaktycznej, kształcenia praktycznego, specjalistycznych kwalifikacji, innowacyjnego kształcenia, rozwoju życia naukowego.

Drugą kategorią interesariuszy uczestniczących w procesie ustalania koncepcji kształcenia są interesariusze zewnętrzeni. Przykładem dobrej współpracy w tym obszarze jest Projekt Badawczo-Szkoleniowy „Legalność, Sprawność, Dobra Praktyka Administracyjna Warunkiem Dobrego Rządzenia” realizowany przez WSPiA wspólnie z przedstawicielami 12 gmin partnerskich. W ramach Projektu prowadzone były badania naukowe i organizowane konferencje, w których mogli uczestniczyć także studenci WSPiA szczególnie zainteresowani pogłębianiem wiedzy z problematyki ogólnoadministracyjnej. Projekt stanowił podstawę do podjęcia dialogu z gminami partnerskimi na temat kierunków doskonalenia systemu jakości kształcenia przyszłej kadry urzędniczej. W odpowiedzi na zaprezentowaną ofertę dydaktyczną związaną z prowadzeniem specjalności „samorząd terytorialny” i „administracja publiczna” przedstawiciele gmin wyrazili swoją aprobatę. W dyskusji został podniesiony postulat aby w programach w szerszym zakresie odnieść się do platformy elektronicznej, bowiem w dobie informatyzacji administracji będzie zapotrzebowanie na urzędników z takimi umiejętnościami. W odpowiedzi na ten postulat Rektor WSPiA zwrócił się z prośbą do przedstawicieli gmin o wyrażenie opinii o możliwości utworzenia nowej specjalności poświęconej problematyce e-administracji. Propozycja Rektora spotkała się z dużym uznaniem i zainteresowaniem ze strony uczestników spotkania. Od 2011r. WSPiA na Wydziale Zamiejscowym Prawa i Administracji w Rzeszowie na kierunku „administracja” na trzech specjalnościach, tj. Administrowanie firmą, Finanse i rachunkowość w procesie administrowania i gospodarowania oraz Zarządzanie Zasobami Ludzkimi, zarówno dla studentów na studiach I jak i II stopnia realizuje projekt pn. „Dyplom WSPiA przepustką do biznesu” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Koncepcja projektu od samego początku zakładała bardzo ważny udział zewnętrznych interesariuszy w jego realizacji. Głównym partnerem projektu jest Izba Przemysłowo – Handlowa w Rzeszowie, zrzeszająca kilkaset podmiotów gospodarczych na terenie Podkarpacia. W ramach projektu przedstawiciele kilkudziesięciu podmiotów gospodarczych utworzyli Konwent Pracodawców, który bardzo aktywnie włączył się w proces doskonalenia koncepcji kształcenia, dostosowywania go do potrzeb rynku pracy dla absolwentów ww. specjalności na kierunku „administracja”. W ramach cyklicznie odbywanych spotkań Konwentu Pracodawców w każdym z lat akademickich od 2011/12 dokonywano zmian w

planach i programach studiów, wprowadzając zarówno nowe przedmioty jak i formy zajęć. Zmiany mające w pierwszej kolejności dopasować programy i plany studiów do zmieniających się potrzeb rynku pracy dokonywane były corocznie, przy czym największe nastąpiły w roku akademickim 2013/2014. Propozycje pracodawców znalazły odbicie nie tylko na specjalnościach objętych projektem ale i na pozostałych realizowanych na studiach I i II stopnia. Efektem tej współpracy była też propozycja uruchomienia nowej specjalności tj. zarządzanie w biznesie. Szczególną uwagę zwrócono na upraktycznienie zajęć, co wiązało się m. in. z wprowadzeniem do programów studiów warsztatów wspólnie określanych mianem „Jestem przedsiębiorcą”. W wybranych obszarach wiedzy praktycy życia gospodarczego prowadzą zajęcia ze studentami studiów stacjonarnych i niestacjonarnych zarówno na I jak i II stopniu studiów. Współpraca Uczelni z Konwentem Pracodawców owocuje udoskonalaniem nie tylko planów i programów studiów ale również doprecyzowuje cele i efekty kształcenia zarówno kierunkowe jak i przede wszystkim na wybranych do projektu specjalnościach. Każdego roku Konwent Pracodawców opiniuje propozycje wydawnicze uczelni w zakresie podręczników dla studentów objętych projektem specjalności. W sumie 2800 studentów w okresie realizacji projektu otrzyma darmowe komplety podręczników, finansowane w ramach kolejnych działań, mające umożliwić zarówno zdobywanie wiedzy teoretycznej jak i praktycznej.

W bieżącym roku już po raz czwarty przedstawiciele Konwentu Pracodawców jak i zaproszeni zewnętrzni przedsiębiorcy m. in. Prezes ICN Polfa Rzeszów, Wice Prezes Agencji Rozwoju Przemysłu, Dyrektor Zakładów Magnezytowych Ropczyce S. A. (spółka giełdowa) oraz inni praktycy życia gospodarczego brali udział w Panelach dyskusyjnych ze studentami. Każdego roku w tej nowej formie zajęć dydaktycznych uczestniczyło w 30 godzinnych spotkaniach od 200 do 400 studentów WSPiA, z objętych projektem specjalności na kierunku „administracja”.

Ważnymi działaniami w ramach współpracy z Izbą Przemysłowo – Handlową i przedstawicielami firm działających w ramach Konwentu Pracodawców jest realizacja 4 tygodniowych praktyk zawodowych i płatnych 12 tygodniowych staży zawodowych. Działaniami tymi zostało objętych w sumie ponad 680 studentów. Do chwili obecnej z tej dodatkowej formy kształcenia praktycznego skorzystało 150 studentów na praktykach i 400 na stażach, z których około 50 studentów i absolwentów po ukończonych praktykach i stażach uzyskało pracę. Staże i praktyki odbywają się głównie w firmach tworzących Konwent Pracodawców. W ramach współpracy Uczelni z zewnętrznymi interesariuszami władze Kolegium Administracji konsultują propozycje zmian w koncepcji kształcenia, określania celów i efektów kształcenia z innymi instytucjami i podmiotami rynku pracy.

Współpraca ta dotyczy zarówno podmiotów gospodarczych, instytucji okołobiznesowych, jak i związanych z administracją publiczną, rządową i samorządową. Starając się reagować na propozycje i sugestie płynące z rynku pracy władze Wydziału i kierunku „administracja” przygotowują propozycje zmian programów i planów studiów opiniowane przez przedstawicieli Zarządów zarówno dużych podmiotów gospodarczych jak i przedstawicieli środowisk MŚP jak i pozostałych instytucji. Efekty tych spotkań referowane są nauczycielom akademickim prowadzącym zarówno zajęcia dydaktyczne jak i badania naukowe we współpracy z tymi podmiotami. Na szczególne podkreślenie zasługuje współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Rzeszowie, przedstawiciele, której to instytucji prowadzą zajęcia (wykłady, warsztaty, poradnię pracy) mające przygotować studentów do łatwiejszego wejścia na rynek pracy.

WSPiA współpracuje i konsultuje koncepcję kształcenia na kierunku Administracja z zagranicznymi partnerami:

Uniwersytetem Pavla Josefa Szafarika w Koszycach, Paneuropean University in Bratislava, Lwowskim Państwowym Uniwersytetem im. I. Franko, Akademią Państwowej Podatkowej Służby Ukrainy, Iwano-Frankowskim Narodowym Technicznym Uniwersytetem Nafty i Gazu, Tarnopolskim Instytutem Społecznych i Informacyjnych Technologii, Lwowskim Państwowym Uniwersytetem Spraw Wewnętrznych, University of Limerick (Irlandia), Universidad de Pais Vasco (Bilbao, Hiszpania), Università degli Studi di Enna „Kore” (Włochy), Università degli Studi suor Orsola Benicasa Napoli (Włochy), Universität Erlangen-Nürnberg (Niemcy), International School of Management (Vysoka škola medzinárodného podnikania ISM Slovakia w Présove) (Słowacja), Haute Ecole de La Province de Liege (Belgia), Univeristy of Szeged (Węgry), Hochschule Bremen (Niemcy), College of Marketing and Managment in Sofia (Bułgaria), Nuh Naci Yazgan University (Turcja).

Ponadto przedstawiciele WSPiA uczestniczą w międzynarodowych konferencjach, poznają nowe metody badawcze, zapoznają się z nowymi pozycjami literatury międzynarodowej. W ocenie Eksperta międzynarodowego Zespołu Oceniającego jest to doskonały sposób nawiązywania międzynarodowych kontaktów, które owocują w przyszłości wspólnymi projektami. Wspólne działania członków organizacji mogą być następnie implementowane na grunt krajowy i stosowane w pracy ze studentami. Efekty te, jednostka, na której prowadzony jest oceniany kierunek studiów aplikuje w przygotowaniu koncepcji kształcenia

Podsumowując należy stwierdzić, że interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni mieli realny wpływ na dostosowywanie programów i planów studiów do przyjętych efektów kształcenia poprzez cykliczne spotkania Rektora WSPiA i Władz Uczelni. Szeroka dyskusja na ten temat miała na celu permanentne doskonalenie planów studiów i programów nauczania i dostosowywania ich do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych, potrzeb rynku pracy oraz oczekiwań studentów.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1). Koncepcja kształcenia na kierunku „administracja” w pełni odpowiada misji Wyższej Szkoły Prawa i Administracji w Przemyśle, wpisuje się w strategię Uczelni, a działania podejmowane przez Zamiejscowy Wydział Prawa i Administracji, w związku z prowadzeniem ocenianego kierunku studiów wspierają realizację celów strategicznych Szkoły.

2). Wyższa Szkoła Prawa i Administracji w Przemyśle, właściwie angażuje interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w proces formowania koncepcji kształcenia na kierunku „administracja” stosując szereg formalnych rozwiązań tj. powołanie Zespołu ds. Jakości Kształcenia dla wizytowanego kierunku, zapewnienie właściwego składu organów kolegialnych oraz opracowanie odpowiednich procedur w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Na podkreślenie zasługują również dodatkowe inicjatywy podejmowane przez Zamiejscowy Wydział Prawa i Administracji w Rzeszowie służące zarówno formalnemu jak i nieformalnemu zaangażowaniu i aktywizacji różnych grup interesariuszy. Podejmowane są działania mające na celu bieżące dostosowywanie koncepcji kształcenia do oczekiwań interesariuszy.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na

kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunku się wywodzi; opis efektów jest publikowany.

Efekty kształcenia realizowane w WSPiA w ramach studiów I i II stopnia na kierunku administracja zostały określone zgodnie z efektami kształcenia właściwymi dla nauk społecznych, wynikającymi z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 253, poz. 1520). Ich treść odpowiada ogólnoakademickiemu profilowi kształcenia, a zakres i skala zawansowania są adekwatne do poziomu kwalifikacji studiów.

Zakładane efekty kształcenia zostały opracowane w oparciu o zapotrzebowanie rynku pracy, wyniki badania losów absolwentów, przy uwzględnieniu opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.

Zgodnie z koncepcją studiów, absolwenci kierunku administracja mają być przygotowani do efektywnego wejścia na rynek pracy – z perspektywą dalszego podnoszenia kwalifikacji w pożądanym kierunku oraz z uwzględnieniem własnych zainteresowań, konkurencji i potrzeb rynkowych. Jest to spójne z przyjętymi efektami kształcenia. Merytoryczna analiza efektów kształcenia pozwala przyjąć, iż oprócz wiedzy z nauk o administracji, prawa administracyjnego oraz innych powiązanych dyscyplin, bardzo duży nacisk kładzie się na rozwój umiejętności praktycznych (m. in. logiczne rozumowanie, zdobywanie informacji, prowadzenie badań, formułowanie wniosków i sądów, analizowanie i interpretacja problemów, wykorzystywanie tekstów prawnych/naukowych/orzecznictwa, sporządzanie pism) oraz kompetencje społeczne (m. in. świadomość systematycznego uczenia się i zdobywania nowych kwalifikacji, identyfikowanie potrzeb, dostosowywanie roli w pracy zespołowej, projektowanie ścieżki rozwoju zawodowego). Potwierdzeniem tego może być również fakt, iż wśród kadry naukowo-dydaktycznej jest wielu praktyków.

- *ocena spójności kierunkowych i przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia.*

W przypadku profilu praktycznego ocena obejmuje stopień uwzględnienia wymagań rynku pracy i organizacji zawodowych umożliwiających nabycie uprawnień do wykonywania zawodu oraz zakres wpływu absolwentów i przedstawicieli pracodawców w formułowaniu efektów kształcenia, a w odniesieniu do profilu ogólnoakademickiego – wymagań formułowanych dla obszaru wiedzy¹, z którego kierunku się wywodzi;

¹ użyte określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, stopień i tytuł naukowy, działalność naukowo-badawcza, dorobek naukowy, oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki, dyscypliny artystyczne, stopień i tytuł w zakresie sztuki, oraz działalność artystyczną i dorobek artystyczny.

Analiza poszczególnych efektów kierunkowych pozwala przyjąć, iż zostały one odniesione do odpowiednich obszarowych efektów kształcenia, w zakresie nauk społecznych (profil ogólnoakademicki). Podobnie określone w sylabusach efekty realizowane w ramach poszczególnych przedmiotów zostały właściwie skorelowane z efektami kierunkowymi. Uczelnia stosuje klarowny system oznaczeń, który ułatwia weryfikację spójności systemu. Dodatkowo relacje pomiędzy poszczególnymi kategoriami efektów można zaobserwować na matrycach efektów kształcenia.

- *ocena możliwości osiągnięcia kierunkowych i przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia poprzez realizację celów i szczegółowych efektów kształcenia dla modułów kształcenia (poszczególnych przedmiotów, grup przedmiotów) oraz praktyk zawodowych (o ile są przewidziane w programie studiów);*

Matryce efektów kształcenia jednoznacznie pokazują, że studenci mają możliwość osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Wynika to z przyjętego w WSPiA założenia, że kierunkowe efekty kształcenia są realizowane w ramach modułu przedmiotów podstawowych, ogólnouczeniowych, innych obowiązkowych oraz studenckich praktyk zawodowych (wspólnych dla wszystkich studentów) i podlegają dodatkowemu nasyceniu w zakresie specyficznym dla poszczególnych specjalności. Również merytoryczna analiza poszczególnych efektów przedmiotowych pozwala przyjąć, iż w sumie zapewniają one możliwość realizacji efektów kierunkowych niezależnie od dobieranych przez studenta przedmiotów/modułów.

Efekty kształcenia zostały przypisane także do studenckich praktyk zawodowych. Realizacja tego modułu w ramach dwóch form zajęć – pracowni praktycznych i praktyk zawodowych skutecznie zapewnia osiąganie przez studentów szeregu przydatnych umiejętności.

- *ocena dostępności opisu założonych efektów kształcenia (czy i w jaki sposób opis efektów kształcenia jest publikowany);*

Efekty kształcenia dla kierunku administracja zostały przyjęte przez Senat WSPiA (Uchwała nr 1/II/2012 Senatu Wyższej Szkoły Prawa i Administracji w Przemyśle z dnia 27 września 2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla poziomów i profili kształcenia na kierunkach prowadzonych w Wyższej Szkole Prawa i Administracji w Przemyśle) i zamieszczone w platformie POLON. Kierunkowe efekty kształcenia są udostępniane

wszystkim zainteresowanym (np. kandydatom na studia w dziale Rekrutacja). Studenci zapoznają się z nimi na każdym etapie studiów. Po raz pierwszy na spotkaniu z władzami Uczelni na początku I semestru. Dodatkowo informacje o efektach kształcenia realizowanych na poszczególnych przedmiotach są uwzględnione w sylabusach, które są udostępniane studentom w dziekanatach oraz systemie informatycznym Wirtualna Uczelnia. Niezależnie od tego nauczyciele akademicy prowadzący poszczególne przedmioty przedstawiają informacje zawarte w sylabusach na pierwszych zajęciach.

2) Efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.

- *ocena czy efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny,*

Efekty kształcenia na kierunku administracja zostały określone odrębnie dla studiów I i II stopnia. Wykaz efektów został podzielony na trzy kategorie – wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne. Pojawiające się w opisie sformułowania językowe są zgodne z określeniami, które powinny być używane w poszczególnych kategoriach efektów kształcenia. Merytoryczna analiza poszczególnych kierunkowych efektów kształcenia pozwala na stwierdzenie, iż zostały one określone precyzyjnie, z uwzględnieniem specyfiki studiów administracyjnych i programów kształcenia realizowanych w WSPiA. Co więcej zaproponowane efekty są mierzalne, a wskazane w sylabusach metody weryfikacji wydają się właściwe z punktu widzenia dokonywania ich oceny.

3) Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.

- *ocena czy jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia i możliwości weryfikacji zakładanych celów i czy system ten jest powszechnie dostępny, Ocena czy system obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne) i przewiduje właściwe dla nich sposoby weryfikacji oraz umożliwia zmierzenie i ocenę efektów kształcenia na poszczególnych jego etapach ze szczególnym uwzględnieniem procesu dyplomowania, a także czy wymagania są wystandaryzowane. Ocena uwzględnia również przyczyny i skalę odsiewu oraz stopień dostępności informacji na temat stosowanego systemu oceny.*

Formy zaliczenia poszczególnych form zajęć wszystkich przedmiotów zostały określone w planach studiów, które są publicznie dostępne (m. in. w dziekanatach). Ustandaryzowane zasady dokonywania oceny efektów kształcenia wynikają także z: Regulaminu studiów Wyższej Szkoły Prawa i Administracji (Załącznik do Uchwały nr 3/II/2014 Senatu WSPiA z dnia 13 czerwca 2014 r.) – m. in. w zakresie skali ocen i terminów, Zarządzenia nr 65/2013 Rektora Wyższej Szkoły Prawa i Administracji w Przemyślu z dnia 24 października 2013 r. w sprawie zasad odbywania zajęć dydaktycznych w Wyższej Szkole Prawa i Administracji w Przemyślu (m. in. w zakresie form zaliczeń), Zarządzenie nr 6/2010 Rektora Wyższej Szkoły Prawa i Administracji w Przemyślu z dnia 11 stycznia 2010 roku w sprawie zasad wglądu przez studenta WSPiA do pisemnej pracy egzaminacyjnej lub zaliczeniowej oraz trybu odwoławczego od uzyskanej oceny.

Szczegółowe informacje w zakresie oceny efektów kształcenia są ujęte w sylabusach, które można przeglądać w dziekanatach oraz systemie informatycznym Wirtualna Uczelnia. Studenci uzyskują więc wiedzę o formach weryfikacji (ustna/pisemna), rodzajach pytań/zadań (m. in. pytania otwarte/problemowe, test jednokrotnego/wielokrotnego wyboru, kazusy, eseje, rozprawki, referaty, prezentacje, opracowywanie umów/pism procesowych/wniosków). Pojawiają się również informacje sposobie oceny pytań/zadań (np. o stosowanej punktacji).

Metody weryfikacji efektów kształcenia są dobierane indywidualnie w ramach poszczególnych zajęć, przy uwzględnieniu specyfiki realizowanych efektów kształcenia. Tak elastyczny system weryfikacji umożliwia właściwą weryfikację wszystkich przewidzianych w sylabusach efektów kształcenia, zarówno w zakresie wiedzy jak i umiejętności oraz kompetencji społecznych studentów.

Ostateczna ocena weryfikacji efektów kształcenia warunkuje przyznawanie punktów ECTS (w przypadku ćwiczeń i zajęć o charakterze praktycznym weryfikacja może odbywać się systematycznie w trakcie realizacji kolejnych treści programowych).

Ważnym punktem programu są seminaria dyplomowe/magisterskie. Są one prowadzone w odpowiedni sposób, w adekwatnym wymiarze godzin. Podstawą zaliczenia tego przedmiotu jest (w kolejnych semestrach) analiza planów pracy, ocena treści przedkładanych jej fragmentów, a w końcu jej wersji końcowej. Studia kończą się egzaminem dyplomowym. W Uczelni funkcjonują przejrzyste zasady dyplomowania (determinujące wybór seminariów oraz tematów prac dyplomowych, warunki dopuszczenia do egzaminu dyplomowego, sposoby recenzowania prac dyplomowych, sposób i zakres przeprowadzania egzaminu dyplomowego oraz kryteria ustalania ocen końcowych wpisywanych do dyplomu ukończenia studiów) określone w Uchwale Senatu WSPiA z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie zasad dyplomowania w Wyższej Szkole Prawa i Administracji w Rzeszowie.

Uczelnia utrzymuje wysokie wymagania w stosunku do swoich studentów. Analizując trzy ostatnie toki studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na I stopniu tj. 2009/10 - 2011/12, 2010/11 – 2012/13 i 2011/12 – 2013/14 należy stwierdzić, że średni poziom „odsiewu” wynosił 35,57% tj. 155 osób w skali jednego toku. Wahał się w przedziale od 23,2% do 45,2% w poszczególnych tokach i trybach kształcenia. Na studiach II. stopnia w trzech ostatnich tokach tj. 2010/11 – 2011/12, 2011/12 – 2012/13 i 2012/13 – 2013/14 średni poziom „odsiewu” wynosił 12,88%, tj. 109 osób w skali jednego toku. Wahał się w przedziale od 11,1% do 14,4%. Sumowany poziom odsiewu na I i II stopniu studiów w analizowanych tokach wynosi średnio blisko 50% (są nawet roczniki z „odsiewem” blisko 60%). Dane te jednoznacznie wskazują na stawianie naszym studentom wysokiej „poprzeczki” wymagań egzaminacyjnych.

Główną przyczynę „odsiewu” jest niezaliczenie sesji egzaminacyjnej. W grupie studentów odpadających z danego toku studiów znajdują się również ci, którzy z przyczyn losowych biorą urlopy dziekańskie (stan zdrowia, wyjazdy do pracy za granicę). Kolejną dużą grupę stanowią studenci, którzy kończą studia, ale w terminie nie przystępują do obrony pracy dyplomowej. Należy zauważyć, że znaczna część studentów, „odsiewanych” w ramach danego toku studiów, wraca na studia (na rok kolejny albo po kilku latach). Również część studentów, którzy nie przygotowali w terminie prac dyplomowych, przystępuje do egzaminu dyplomowego w terminach późniejszych - stając się absolwentami kierunku.

Nad prawidłowością procesu oceny efektów kształcenia czuwa szereg organów powołanych w ramach Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, w szczególności Komisja Ewaluacyjna, która na bieżąco dokonuje analizy zgodności ocenionych prac egzaminacyjnych/zaliczeniowych z zasadami określonymi w sylabusach i przepisach obowiązujących w WSPiA.

4) Jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

- *ocena monitorowania przez jednostkę karier absolwentów na rynku pracy oraz wykorzystania uzyskanych wyników w doskonaleniu jakości procesu kształcenia. procedur i mechanizmów umożliwiających badanie losów (karier) absolwentów oraz dostosowanie efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów ocenianego kierunku studiów i otoczenia społeczno-gospodarczego (w tym rynku pracy), a także stopnia zaangażowania (wpływu) przedstawicieli tych interesariuszy na kształtowanie struktury efektów kształcenia. Analiza efektywności działalności prowadzonej przez uczelnię/jednostkę w tym zakresie;*

WSPiA monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy. Status studenta jest ustalany w chwili odbierania dyplomu (metoda PAPI – absolwent wypełnia ankietę w momencie odbierania dokumentów z Uczelni) oraz po 6 miesiącach od ukończenia studiów (metodą CATI na dobranej próbie losowej). Dodatkowo, badani są również absolwenci, którzy kończyli studia w latach wcześniejszych (metodą CATI), badania prowadzone są cyklicznie. Stosuje się także badania jakościowe (wywiady indywidualne, badania fokusowe). Równolegle są prowadzone dodatkowe analizy rynku pracy prowadzone przez Biuro Karier (w zakresie liczby ofert pracy w danym okresie, oferowanych stanowisk oraz branż, z których oferty pochodzą). W skład badań dotyczących losów absolwentów zalicza się rozmowy z pracodawcami w ramach Konwentu Pracodawców powołanego przy Uczelni (FGI), dzięki czemu prowadzący badania mają również ogląd na sytuację absolwentów na rynku pracy od strony pracodawców. Wyniki badań losów absolwentów są wykorzystywane w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia m.in. w zakresie określania tematyki zajęć, liczby godzin w ramach poszczególnych zajęć, zajęć fakultatywnych, ustalania programu praktyk a także strony administracyjnej funkcjonowania Uczelni. Wynikiem badań są także realizowane projekty z funduszy unijnych, mające na celu przygotowanie przyszłych absolwentów do wejścia na rynek pracy. W ramach tych działań organizowane warsztaty zawodowe a także dotyczące umiejętności miękkich, zajęcia praktyczne w formie staży i praktyk. Dla weryfikacji adekwatności powoływanych przedmiotów i specjalności prowadzone są konsultacje z odpowiednimi instytucjami, które są potencjalnymi pracodawcami dla absolwentów (np. prokuratury, sądy, jednostki samorządu terytorialnego, służby mundurowe etc.).

Załącznik nr 4: ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Z analizy treści prac dyplomowych wynika, że spełniają wymagania stawiane pracom dyplomowym w zakresie określonym w przepisach. Zespół Oceniający PKA nie stwierdził przypadków zawyżania ocen prac dyplomowych przez promotorów lub recenzentów. Zastrzeżeń nie budzi też poziom merytoryczny opinii i recenzji kontrolowanych prac dyplomowych. W składach komisji egzaminów dyplomowych na ogół występuje co najmniej jeden samodzielny nauczyciel akademicki. Pytania zadawane dyplomantom pochodzą ze znanej dyplomantom wcześniej listy pytań, pokrywających treści przedmiotowe ocenianego kierunku studiów.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Założone kierunkowe i specjalnościowe efekty kształcenia są zgodne

z KRK. Nie zawierają z merytorycznego punktu widzenia istotnych uchybień. Przewidziane wymagania stawiane studentom są zgodne z celami, efektami i poziomem kształcenia oraz pokrywają się z warunkami zaliczeń przedmiotów, zdefiniowanymi w sylabusach oraz zasadami i warunkami dyplomowania.

2) Sposób sformułowania efektów kształcenia, należy ocenić pozytywnie: zawarte w nich efekty są przedstawione w sposób zrozumiały i określający ich sprawdzalność.

3) Formy sprawdzania wiedzy w ocenie studentów również są sprawiedliwe

i obiektywne. Wydział stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia oraz możliwości weryfikacji zakładanych celów, a przy tym system ten jest powszechnie dostępny.

4) Można uznać, że wdrażany system monitorowania losów i karier absolwentów spełni oczekiwane rezultaty odnośnie dostosowania efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów i otoczenia społeczno-gospodarczego (w tym rynku pracy), a także stopnia wpływu przedstawicieli tych interesariuszy na kształtowanie struktury efektów kształcenia.

3. Ocena, czy program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

1) Ocena czy realizowany program studiów umożliwi osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia, a także uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

- *ocena czy realizowany program kształcenia umożliwia osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia, a także uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. ocena czy zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość;*

Studenti, niezależnie od dokonywanych wyborów przedmiotów/modułów mają możliwość osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów kształcenia (są one realizowane w ramach wspólnych dla wszystkich studentów przedmiotów ogólnouczeniowych, innych obowiązkowych oraz studenckich praktyk zawodowych). Absolwent studiów I stopnia uzyskuje 18 efektów w zakresie wiedzy, 14 efektów z kategorii umiejętności oraz 9 efektów związanych z kompetencjami społecznymi. W przypadku osób kończących studia II stopnia, jest to odpowiednio 16, 16 i 7 efektów.

Analiza sylabusów poszczególnych przedmiotów oraz ich zestawienia pozwalają przyjąć, iż zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójny system.

- *ocena czasu trwania kształcenia, prawidłowości doboru treści kształcenia, form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia w celu osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu, w tym modułu przedmiotów do wyboru, danego poziomu kwalifikacji. W przypadku wykorzystywania metod i technik kształcenia na odległość ocena czy kształcenie, którego celem jest zdobycie umiejętności praktycznych, odbywa się w warunkach rzeczywistych, z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów;*

Studia, zgodnie z normatywnymi wymogami, trwają sześć (I stopień) i cztery semestry (II stopień). Wymiar zajęć dydaktycznych w toku sześciu semestrów studiów I stopnia wynosi 1635 godzin – w ramach studiów stacjonarnych oraz 1007 godzin – w ramach studiów niestacjonarnych. Dodatkowo na II i III roku przewidziane są praktyki zawodowe, które w sumie obejmują 90 godzin zajęć (w obu formach studiów). Wymiar zajęć dydaktycznych w toku czterech semestrów studiów II stopnia wynosi 699 godzin – w ramach studiów stacjonarnych oraz 460 godzin – w ramach studiów niestacjonarnych. Dodatkowo na I i II roku przewidziane są praktyki zawodowe, które w sumie obejmują 60 godzin zajęć (w obu formach studiów). Poza zajęciami dydaktycznymi, studenci mają możliwość korzystania z konsultacji przewidzianych w ramach wszystkich przedmiotów/modułów.

Programy studiów zachowują wszystkie właściwe proporcje – m. in. udziału przedmiotów o charakterze ogólnym i podstawowym, zajęć prowadzonych w bezpośrednim kontakcie z prowadzącym z nauczycielem akademickim, zajęć o charakterze praktycznym oraz przedmiotów/modułów, w ramach których zapewnia się studentowi możliwość wyboru.

- *ocena zgodności przyjętej punktacji ECTS z przepisami ustalającymi podstawowe wymagania w tym zakresie, w przypadku kształcenia nauczycieli i kierunków, dla których ustalono standardy kształcenia – również zgodności z odpowiednimi standardami;*

Punktacja ECTS jest określona w planach studiów. Punkty ECTS przyznawane są każdej z realizowanych w ramach przedmiotu form zajęć (wykładów, ćwiczeń, warsztatów). Plan studiów uwzględnia również sumę punktów ECTS przypisanych do całego przedmiotu.

Liczba punktów przyporządkowanych każdemu przedmiotowi odzwierciedla nakład prac studenta wymagany do osiągnięcia efektów kształcenia, który obejmuje zarówno zajęcia dydaktyczne, konsultacje jak i pracę studenta. Przyjęto zasadę, iż jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od przeciętnego studenta 25 godzin pracy. Pozytywnie należy ocenić organizację procesu przyporządkowywania wszystkich składowych potrzebnych do ustalenia właściwej punktacji ECTS, w który zaangażowani są zarówno nauczyciele akademicki, a w szczególności Kierownicy Katedr, Rada Programowo Dydaktyczna Kolegium. Uwzględniane są także opinie samych studentów.

Z dokładnej analiza planów studiów wynika, iż punkty ECTS są przyznawane właściwie. Również rozkład punktów ECTS, które student musi uzyskać w poszczególnych semestrach i w toku całych studiów jest zgodny z obowiązującymi przepisami. Rada Programowo – Dydaktyczna przyjęła, że nakład pracy w semestrze nie może być większy niż odpowiadający 40 pkt ECTS, na studiach I. stopnia oraz 35 pkt ECTS, na studiach II. stopnia. Kwalifikacje uzyskane po zakończeniu studiów I. stopnia powinny odpowiadać 180 – 240 pkt ECTS, natomiast na studiach II stopnia 120 – 140 pkt ECTS. Liczba punktów ECTS, które student powinien zdobyć w trakcie trwania studiów I stopnia wynosi na studiach stacjonarnych: 37 w sem. 1, 34 w sem. 2, 37 w sem. 3, 37 w sem. 4, 34 w sem. 5 i 32 w sem. 6 – razem 211, a na studiach niestacjonarnych: 30 w sem. 1, 32 w sem. 2, 35 w sem. 3, 38 w sem. 4, 38 w sem. w sem. 5 i 32 w sem. 5 – razem 205. Liczba punktów ECTS, które student powinien zdobyć w trakcie trwania studiów wynosi 128 (31 w sem. 1, 35 w sem. 2, 31 w sem. 3 i 31 w sem. 4) i różni się nieznacznie w zależności od wybranej specjalności. Liczba uzyskiwanych przez studentów punktów ECTS różni się nieznacznie w zależności od wybranej specjalności i formy studiów. Studenci mogą uzyskać także dodatkowe punkty ECTS wybierając dodatkowe (fakultatywne) przedmioty/specjalności.

Plany studiów zawierają również informacje, które pozwalają jednoznacznie obliczyć istotne wskaźniki tj. np. liczba punktów ECTS przypisanych do zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich, liczba punktów ECTS przypisanych do modułów i przedmiotów, w ramach których zapewnia się studentowi możliwość wyboru, liczba punktów ECTS przypisanych do zajęć o charakterze praktycznym. Wszystkie plany studiów spełniają określone w przepisach wymogi w tym zakresie.

Istniejący system pozwala na przyznanie kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów, zapewnia możliwość akumulacji oraz transferu punktów w przypadku zmiany uczelni lub innych jednostek dydaktycznych w Polsce lub zagranicą, co sprzyja mobilności studenta i planowaniu ścieżki rozwoju.

- *ocena prawidłowości sekwencji przedmiotów i modułów określonej w planie i programie studiów;*

Plany i programy studiów I i II stopnia charakteryzują się właściwą sekwencyjnością przedmiotów i modułów. Na początku studiów przeważają kursy ogólnoakademickie i podstawowe. W przypadku studiów I stopnia specjalności realizowane są od 2 semestru. Przedmioty ogólne poprzedzają kursy o większym stopniu szczegółowości. Zajęcia praktyczne poprzedzane są tymi, które zapewniają studentom odpowiednią wiedzę. Rozkład poszczególnych przedmiotów w planie studiów został opracowany także przy uwzględnieniu analizy wymagań wstępnych, określanych dla poszczególnych zajęć. Realizowanie powyższych zasad sprzyja dokonywaniu przez studentów świadomych wyborów przedmiotów/modułów oraz osiągnięciu zamierzonych efektów kształcenia.

2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

- *ocena spójności programu i wymiaru praktyk studenckich, terminu ich realizacji oraz doboru miejsc, w których się odbywają, z celami i efektami kształcenia określonymi dla tych praktyk. Ocena czy system kontroli i zaliczania praktyk uwzględnia możliwość nabycia przez studenta umiejętności praktycznych;*

Studenckie praktyki zawodowe odbywają się w ramach dwóch form zajęć – pracowni praktycznych (prowadzonej przez zatrudnionych w WSPiA praktyków) oraz praktyk zawodowych realizowanych w instytucjach zewnętrznych. Celem pracowni praktycznej jest właściwe przygotowanie studenta do odbycia praktyki zawodowej oraz (po jej odbyciu) zweryfikowanie i rozwijanie osiągniętych w ten sposób efektów kształcenia. Dodatkowo nad procesem kontroli i zaliczania praktyk czuwa koordynator - Dyrektor Kolegium Administracji i Biznesu. Z uwagi na konieczność uprzedniego zdobycia odpowiedniej wiedzy, praktyki zawodowe są realizowane od 3 do 5 semestru (studia I stopnia) i od 2 do 3 semestru (studia II stopnia). Wymiar zajęć w ramach pracowni praktycznych oraz praktyk zawodowych jest dostosowany do stopnia i formy studiów oraz zakładanych efektów kształcenia.

Studenci mają bardzo szeroki wybór miejsc, w których mogą odbywać praktykę zawodową. Uczelnia podpisała szereg umów o współpracy w tym zakresie z różnymi instytucjami. Student może także wskazać inne miejsce odbywania praktyki, pod warunkiem podpisania odpowiedniego porozumienia z zakładem pracy.

Przebieg praktyki zawodowej jest rejestrowany w dziennikach, które uwzględniają ewidencję czasu praktyk, wyszczególnienie wykonywanych zajęć, wnioski i obserwacje studenta, a także ogólne uwagi praktykanta oraz przedstawiciela zakładu pracy. Po zakończeniu praktyki patron sporządza pisemną opinię, w której zawarte jest wskazanie, jakie czynności student wykonywał, z jakim efektem, w jakim zakresie opanował praktyczne umiejętności.

Efekty kształcenia przypisane do studenckich praktyk zawodowych zostały określone elastycznie, tak by osiągnął je każdy student, bez względu na wybrane miejsce odbywania praktyki. Główny nacisk położony jest na umiejętności. Student po zaliczeniu studenckich praktyk zawodowych (na studiach I stopnia) potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę i umiejętności do identyfikowania/analizowania/rozwiązywania podstawowych zadań/problemów/dylematów typowych dla powierzonego podczas praktyk stanowiska pracy, wskazać zasady opracowywania dokumentów/umów/pism procesowych sporządzanych w toku działalności instytucji w ramach powierzonego podczas praktyk stanowiska pracy, posługiwać się specjalistycznym językiem właściwym dla powierzonego podczas praktyk stanowiska pracy, wykorzystywać zdobytą wiedzę i doświadczenie w pracy zespołowej (pełnić różne funkcje w zespole, dostosowując swoją rolę tak by wspólne działania przynosiły optymalne efekty). Efekty kształcenia na studiach II stopnia są analogiczne, z tym że większy nacisk kładzie się tutaj na samodzielność i większy stopień trudności wykonywanych zadań.

Warto zauważyć, iż studenckie praktyki zawodowe stanowią jedynie element szerszego systemu Kształcenia Praktycznego Uczelni, który obejmuje także: warsztaty czyli praktyczne formy i treści zajęć dydaktycznych, seminaria dyplomowe oraz dwie fakultatywne ścieżki - staże zawodowe i dodatkowe formy działalności naukowej, kulturalnej i społecznej.

- *ocena organizacji procesu kształcenia realizowanego w ramach poszczególnych form kształcenia przewidzianych dla danego kierunku, poziomu i profilu studiów w kontekście możliwości osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia. Prawidłowość organizacji kształcenia w ZOD, jeżeli taki ośrodek funkcjonuje w ramach jednostki. Ocena prawidłowości doboru form realizacji zajęć dydaktycznych z przedmiotów tworzących moduł praktyczny (zajęcia praktyczne, w tym w środowisku pracy) do założonych efektów kształcenia;*

Wymiar zajęć dydaktycznych w toku sześciu semestrów studiów I stopnia wynosi 1635 godzin – w ramach studiów stacjonarnych oraz 1007 godzin – w ramach studiów niestacjonarnych. Dodatkowo na II i III roku przewidziane są praktyki zawodowe, które w sumie obejmują 90 godzin zajęć (w obu formach studiów). Co więcej, poza zajęciami dydaktycznymi, studenci mają możliwość korzystania z konsultacji przewidzianych w ramach wszystkich przedmiotów/modułów.

Wymiar zajęć dydaktycznych w toku czterech semestrów studiów II stopnia wynosi 699 godzin – w ramach studiów stacjonarnych oraz 460 godzin – w ramach studiów niestacjonarnych. Dodatkowo na I i II roku przewidziane są praktyki zawodowe, które w sumie obejmują 60 godzin zajęć (w obu formach studiów). Poza zajęciami dydaktycznymi, studenci mają możliwość korzystania z konsultacji przewidzianych w ramach wszystkich przedmiotów/modułów.

Zajęcia na studiach prowadzonych w formie stacjonarnej odbywają się od poniedziałku do piątku z wyłączeniem tygodni zaplanowanych na praktyki w instytucjach zewnętrznych. Zajęcia są realizowane w godzinach od 08:00 do 19:00 w blokach 2 razy po 45 minut. Przerwy między blokami wykładowymi trwają 5 minut. Zajęcia w semestrze zimowym na studiach stacjonarnych trwają od 1 października do 30 stycznia, z wyłączeniem okresu wakacji zimowych trwających zazwyczaj od połowy grudnia do początku stycznia (w roku akademickim 2014/2015 od 22 grudnia do 6 stycznia). Zimowa sesja zaliczeniowo-egzaminacyjna trwa od 2 lutego do 13 lutego, przerwa międzysemestralna przypada na okres od 16 lutego do 20 lutego, sesja poprawkowa wyznaczona jest w terminie od 23 lutego do końca marca. Zajęcia w semestrze letnim trwają od 23 lutego do 12 czerwca, z wyłączeniem okresu wakacji wiosennych trwających w roku akademickim 2014/2015 od 3 kwietnia do 7 kwietnia 2015 r. Letnia sesja zaliczeniowo-egzaminacyjna wyznaczona jest od 15 czerwca do 30 czerwca, sesja poprawkowa odbywa się we wrześniu.

Zajęcia na studiach prowadzonych w formie niestacjonarnej odbywają się w ramach zjazdów raz na 2 tygodnie w soboty oraz niedziele w godzinach od 09:00 do 17:15. Wykłady prowadzone są w blokach 5 razy po 45 minut w godzinach od 09:00 do 12:45 i od 13:30 do 17:15. W trakcie wykładu wykładowca w porozumieniu z grupą wykładową wyznacza dwie przerwy po 10 minut, przerwa obiadowa wyznaczona jest w godzinach od 12:45 do 13:30. Zajęcia w semestrze zimowym na studiach niestacjonarnych trwają od 1 października do 15 lutego, z wyłączeniem okresu wakacji zimowych przypadających na okres od 22 grudnia do 2 stycznia. Zimowa sesja zaliczeniowo-egzaminacyjna trwa od 16 lutego do 28 lutego, sesja poprawkowa wyznaczana jest w terminie od 1 marca do końca marca. Zajęcia w semestrze letnim trwają od 28 lutego do 28 czerwca, z wyłączeniem okresu wakacji wiosennych przypadających od 4 kwietnia do 10 kwietnia. Letnia sesja zaliczeniowo-egzaminacyjna wyznaczana jest zazwyczaj na pierwszą połowę lipca, w roku ak.2014/2015 jest to okres od 29 czerwca do 12 lipca, sesja poprawkowa odbywa się we wrześniu. Dopuszcza się możliwość rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej w odniesieniu do poszczególnych grup wykładowych i lat przed terminem wyznaczonym harmonogramem, pod warunkiem zrealizowania ustalonego programu kształcenia.

Szczegółową organizację roku akademickiego określa każdorazowo Zarządzenie Rektora. W roku akademickim 2014/2015 jest to Zarządzenie Rektora z dnia 29 sierpnia 2014 r., Nr 51/2014.

Nauczyciele akademicki WSPiA pełnią dyżury w Katedrach w wymiarze dwóch godzin lekcyjnych raz w każdym tygodniu roku akademickiego oraz w wymiarze jednej godziny lekcyjnej (raz w miesiącu) w terminach zjazdów studentów studiów niestacjonarnych. Dodatkowo każdy wykładowca wskazuje terminy konsultacji indywidualnych. Terminy dyżurów i konsultacji ustalane są semestralnie, a informacja o dyżurach nauczycieli akademickich zamieszczana jest na tablicach ogłoszeń przy Katedrach oraz na stronie internetowej Uczelni. O ewentualnych zmianach terminów dyżurów studenci informowani są za pośrednictwem „Wirtualnej Uczelni”.

Uczelnia dokłada starań, aby racjonalnie gospodarować czasem studenta w procesie realizacji zajęć dydaktycznych. W związku z czym w tym samym czasie realizuje się zajęcia z różnych przedmiotów w sekwencjach pozwalających na wymianę poszczególnych grup ćwiczeniowych pomiędzy zajęciami. Zajęcia następują kolejno po sobie absorbując niezbędną ilość czasu. Stąd układ zajęć dydaktycznych w rozkładach uwzględnia możliwość wypoczynku, rekreacji na Uczelni, angażowania w działania naukowe, kulturalne, rozrywkowe, a także czas wolny poza uczelnią. Planowanie zajęć dydaktycznych odbywa się w oparciu o obciążenia dydaktyczne ustalane w okresie poprzedzającym rozpoczęcie każdego roku akademickiego na cały rok. Rozkłady zajęć są podawane do wiadomości studenta przed rozpoczęciem semestru poprzez zamieszczenie na tablicy ogłoszeń Uczelni oraz przekazanie w formie elektronicznej na indywidualne konto studenta w „Wirtualnej Uczelni”. Uczelnia wprowadziła system permanentnego monitorowania przebiegu zajęć w ramach prowadzonego systemu TRZ – Tygodniowy rozkład zajęć. W konsekwencji czego o ewentualnych zmianach w rozkładach zajęć studenci są informowani w każdy piątek na kolejny tydzień oraz na bieżąco w sytuacjach nagłych. TRZ jest podawany do wiadomości studenta na indywidualne konto studenta w „Wirtualnej Uczelni”.

Celem stworzenia najlepszych możliwości kształtowania i weryfikacji efektów kształcenia dużą wagę przywiązuje się do różnicowania form zajęć dydaktycznych z położeniem nacisku na formy aktywne. Nowatorskim rozwiązaniem jest wprowadzenie przedmiotów, których treści programowe i zakładane efekty są realizowane w ramach tzw. triady tj. wykład, ćwiczenia, warsztaty ze szczególnym uwzględnieniem nowoczesnych metod i technik dydaktycznych, aktywizujących studenta do samodzielnego rozwiązywania problemów. Jeżeli w skład przedmiotów wchodzi odrębne formy zaliczanych zajęć np. wykład, ćwiczenia, warsztaty, to przyjmuje się, że suma form prowadzonych zajęć realizuje

przypisane efekty w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Do aktywnych form zajęć należy również zaliczyć pracownię praktyczną, samodzielne zajęcia warsztatowe, zajęcia w pracowniach komputerowych, zajęcia w laboratoriach oraz zajęcia seminaryjne. Za prawidłową realizację przedmiotowych efektów kształcenia, wykorzystanie właściwych form i metod dydaktycznych oraz weryfikację zakładanych efektów przy wykorzystaniu adekwatnych metod jest odpowiedzialny koordynator przedmiotu sporządzający jego sylabus.

Rok akademicki podzielony jest na dwa semestry i studentów obowiązuje semestralny system rozliczania egzaminów i zaliczeń. Zaliczenie semestru zimowego następuje nie później niż do 31 marca, a semestru letniego – nie później niż do 30 września. Dokumentowanie przebiegu studiów następuje w karcie okresowych osiągnięć studenta oraz w protokole tworzonym w systemie elektronicznym „Wirtualna Uczelnia”. W terminach i na warunkach określonych przez Dziekana student dokonuje wyboru specjalności, spośród oferty objętej planem studiów i programem kształcenia. Wybór specjalności następuje z początkiem semestru, w którym rozpoczynają się zajęcia na specjalnościach. Oferta specjalności prezentowana jest w informatorach, w kartach wyboru specjalności oraz jest wysyłana na indywidualne konto studenta w systemie Wirtualna Uczelnia. W następstwie dokonania wyboru specjalności, student dokonuje wyboru przedmiotów obieralnych w ramach specjalności, określonych planem studiów i programem kształcenia. Za zgodą Dziekana, student może studiować równocześnie na więcej niż jednej specjalności w ramach kierunku.

- *ocena możliwości indywidualizacji procesu kształcenia studentów wybitnie uzdolnionych, studentów niepełnosprawnych;*

Regulamin studiów WSPiA zakłada dwie podstawowe formy indywidualizacji procesu kształcenia: studiowanie według indywidualnego planu studiów i programu kształcenia oraz indywidualną organizację semestru. Pierwsza z tych form skierowana jest do studentów szczególnie uzdolnionych, którzy ukończyli co najmniej pierwszy semestr studiów pierwszego stopnia lub pierwszy semestr studiów drugiego stopnia, a ze względu na swoje zainteresowania lub indywidualne predyspozycje chcą poszerzyć lub zmodyfikować proces kształcenia w granicach obowiązujących dla kierunku planów studiów i programów kształcenia. Druga z form – indywidualna organizacja semestru liberalizuje zasady uczestnictwa w zajęciach obowiązkowych, zmieniając ich charakter na nieobowiązkowy, jak również zwalnia studenta z obowiązku przystępowania do egzaminów i zaliczeń w terminach wynikających z harmonogramu sesji egzaminacyjnej na rzecz zindywidualizowania

harmonogramu sesji względem konkretnego studenta. Ta forma ma ułatwić realizację programu studiów osobom, które ze względu na uzasadnione okoliczności podyktowane sytuacją osobistą, rodzinną, zawodową, materialną lub zdrowotną nie mogą regularnie uczestniczyć w zajęciach lub przystępować do egzaminów i zaliczeń zgodnie z harmonogramem sesji. Ponadto każdy student ma prawo indywidualizowania swojego procesu kształcenia poprzez prawo wyboru specjalności, wyboru przedmiotów w ramach specjalności, studiowania na więcej niż jednej specjalności, równoległego studiowania na drugim kierunku studiów prowadzonym przez Uczelnię. Ponadto Rektor – na wniosek studenta – może podjąć decyzję w sprawie realizacji programu kształcenia lub jego części w tym zajęć dydaktycznych, zaliczeń i egzaminów, pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego w języku obcym. Wymienione wyżej formy służą zwiększeniu mobilności studenta, rozwijaniu jego zainteresowań, mnożeniu kompetencji, zwiększaniu atrakcyjności na konkurencyjnym rynku pracy. Natomiast celem wyrównywania szans Uczelnia zapewnia studentom, którzy z przyczyn obiektywnych lub subiektywnych nie mogli zaliczyć semestru w przewidzianym regulaminowo terminie, ustalenie dłuższego terminu zaliczenia semestru, zaś w przypadku niezłożenia jednego z egzaminów lub zaliczeń, warunkowego wpisu na kolejny semestr na zasadach określonych Regulaminem Studiów. W wyjątkowych okolicznościach student może uzyskać urlop długoterminowy od zajęć dydaktycznych, udzielany na okres jednego roku akademickiego lub urlop krótkoterminowy, udzielany w danym semestrze na okres krótszy niż semestr, z zastrzeżeniem obowiązku zaliczenia semestru, w którym został udzielony. Inną z form służących indywidualizowaniu procesu kształcenia jest pozostawienie studentowi prawa do wyboru seminarium oraz promotora pracy dyplomowej, a także wyboru tematu pracy w uzgodnieniu z promotorem, spośród listy zatwierdzonych tematów. Oferta seminariów jest bardzo bogata, uwzględniająca podstawowy kierunek kształcenia, a jednocześnie dostosowana do programu kształcenia na specjalnościach, tak aby w pełni korespondowała z oczekiwaniami studentów i służyła osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

Uczelnia wdrożyła również rozwiązania służące indywidualizowaniu procesu kształcenia osób niepełnosprawnych oraz gwarantujące ciągłe monitorowanie losów studenta niepełnosprawnego w przebiegu studiów. Do opieki nad studentami niepełnosprawnymi został powołany Pełnomocnik Rektora ds. studentów niepełnosprawnych, do którego zadań należy czuwanie nad procesem dostosowywania przebiegu kształcenia do indywidualnych potrzeb studenta, wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności, zarówno w zakresie organizacji zajęć, organizacji studenckich praktyk zawodowych, dostosowania formy zaliczenia do indywidualnych potrzeb studenta niepełnosprawnego.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.
- 2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody kształcenia tworzą spójną całość, a formy i metody dydaktyczne są dostosowane do deklarowanych efektów kształcenia na ocenianym kierunku.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

1) Ocena czy liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwią osiągnięcie założonych celów i efektów realizacji danego programu

Pracownicy wchodzący w skład minimum kadrowego (27), a także pozostali nauczyciele akademicki prowadzących zajęcia na kierunku *administracja* (113) umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, a także realizację programu na powyższym kierunku studiów, ponieważ ich dorobek naukowy oraz kwalifikacje są adekwatne do programu kształcenia, a także do zakładanych efektów kształcenia na kierunku *administracja*.

2) dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów.

Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt osób, które wchodziły w skład minimum kadrowego na kierunku *administracja*, należy uznać, iż zostały spełnione warunki określone w § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. 2014 r., poz. 1370) – minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, § 13 ust. 1 powyższego rozporządzenia (*Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli został zatrudniony w uczelni nie później niż od początku semestru studiów*) oraz § 13 ust. 2 (*Nauczyciel akademicki może być zaliczony do*

minimum kadrowego, jeżeli w danym roku akademickim prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej: 30 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego lub będącego osobą, która nabyła uprawnienia równoważne z uprawnieniami doktora habilitowanego, 60 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora lub kwalifikacje drugiego stopnia).

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.), Kwalifikacje naukowe nauczycieli akademickich potwierdzają odpowiednie dokumenty zawarte w ich teczkach osobowych. Deklarowane doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji – świadectwach pracy.

Spośród **27 nauczycieli akademickich** zgłoszonych przez Uczelnię, **do minimum kadrowego zaliczono:**

a) Na poziomie studiów pierwszego stopnia:

- 6 nauczycieli akademickich z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego;
- 9 nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora.

b) Na poziomie studiów drugiego stopnia:

- 6 nauczycieli akademickich z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego;
- 6 nauczycieli akademickich ze stopniem naukowym doktora.

(informację na temat poszczególnych nauczycieli zawarte są w załączniku nr 5 do raportu).

Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiącymi minimum kadrowe a liczbą studentów ocenianego kierunku studiów

Proporcja liczby nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego do liczby studentów kierunku **spełnia** wymagania § 17 ust. 1 pkt. 8 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz.

1370) i wynosi w przybliżeniu 1:88.

Ocena czy w minimum kadrowym są reprezentanci każdego obszaru wiedzy, odpowiadającego obszarowi kształcenia, do którego przyporządkowano oceniany kierunek studiów oraz czy obejmuje ono reprezentantów dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

Zgodnie z § 12 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370) każdy obszar kształcenia, do którego przyporządkowano kierunek studiów jest reprezentowany w minimum kadrowym przez co najmniej jednego nauczyciela akademickiego posiadającego dorobek w obszarze wiedzy odpowiadającym temu obszarowi kształcenia.

Ocena stabilności minimum kadrowego (częstotliwości zmian jego składu).

Na podstawie przedstawionych przez Uczelnię informacji dotyczących minimum kadrowego stwierdzono, iż minimum jest stabilne, ponieważ na przestrzeni ostatnich lat nie nastąpiły znaczące zmiany w jego składzie. Opinia powyższa została potwierdzona przez pracowników dydaktycznych podczas spotkania z Zespołem Oceniającym.

Ocena prawidłowości obsady zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów: ocena zgodności obszarów nauki, dziedzin i dyscyplin naukowych reprezentowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich (w przypadku profilu praktycznego - ich doświadczenia zawodowego), ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów/modułów.

Na podstawie przedłożonych informacji o dorobku naukowym nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów stwierdzono zgodność dyscyplin naukowych ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów.

3) Ocena prowadzonej polityki kadrowej i jej spójności z założeniami rozwoju ocenianego kierunku studiów

Jednym z podstawowych założeń polityki kadrowej Wyższej Szkoły Prawa i Administracji jest własna kadra naukowo-dydaktyczna. Polityka kadrowa przejawia się w dwóch zasadniczych kierunkach aktywności.

Po pierwsze, priorytetem jest pozyskiwanie pracowników tzw. pierwszoetatowych. Obecnie w WSPiA na tzw. pierwszym etacie jest zatrudnionych 7 profesorów, w tym 5 profesorów zwyczajnych, 23 doktorów habilitowanych, 28 doktorów i 9 magistrów. Łącznie na pierwszym etacie jest zatrudnionych 67 osób.

Po drugie, WSPiA od wielu lat skupia się na budowaniu własnej kadry naukowo-

dydaktycznej poprzez wspieranie jej rozwoju naukowego. Jak dotychczas, spośród pracowników, w trakcie zatrudnienia w WSPiA 2 osoby uzyskały tytuł profesora, 13 osób uzyskało stopień doktora habilitowanego i 14 osób uzyskało stopień doktora. Zauważyć przy tym należy, że w kadrze naukowo-dydaktycznej znajduje się doktor habilitowany oraz doktor, którzy są absolwentami WSPiA. To dowodzi konsekwencji i skuteczności polityki kadrowej WSPiA, której absolwenci podejmują pracę w WSPiA i przy jej wsparciu przechodzą kolejne etapy kariery naukowej wchodząc w skład kadry naukowo-dydaktycznej.

Wsparcie WSPiA jest wyrażane różnymi działaniami, takimi jak: pokrywanie kosztów udziału pracowników w konferencjach naukowych; organizowanie konferencji naukowych, w których uczestniczą pracownicy; inicjowanie i realizowanie projektów i badań naukowych, w których udział biorą pracownicy; pomoc pracownikom w pozyskiwaniu promotorów i recenzentów prac doktorskich i habilitacyjnych; pomoc pracownikom w pozyskiwaniu staży naukowych, w tym zagranicznych; publikowanie raportów badawczych, monografii i prac zbiorowych oraz doktoratów i habilitacji; pomoc w pozyskiwaniu materiałów naukowych poprzez aktywność Biblioteki WSPiA; pokrywanie kosztów egzaminów doktorskich i habilitacyjnych.

Na podstawie przedstawionej ZO dokumentacji, można wnioskować, że procedury dotyczące polityki kadrowej są systematycznie wdrażane i przynoszą zakładane efekty.

Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. minimum kadrowe. Cz. II. pozostali nauczyciele akademicki.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia.
- 2) Wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego kierunku zostały zaliczone, a zatem warunki minimum kadrowego zostały spełnione.
- 3) Jednostka prowadzi stabilną politykę kadrową. Jest ona spójna z założeniami rozwoju kierunku *administracja*.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także uwzględniająca potrzeby osób

niepełnosprawnych.

Baza dydaktyczna Zamiejscowego Wydziału Prawa i Administracji w Rzeszowie składa się z trzech budynków, zlokalizowanych w centrum miasta. Przy ulicy Cegielnianej 14 znajduje się budynek Collegium Administrativum o powierzchni 11 500 m², budynek Collegium Iuridicum o pow. ok. 3 000 m² oraz klub studencki „Zemsta Docenta”. Po przeciwnej stronie przy ul. Cegielnianej 1 wybudowany został budynek Collegium Securitatic o powierzchni 5 975 m². Całość tworzy Kampus Uczelni zlokalizowany na działce o łącznej powierzchni ok. 3 hektarów. Budowa Kampusu rozpoczęła się w 2003 roku, a zakończona została w 2014 roku. Wszystkie obiekty stanowią własność Uczelni na co posiada dokumenty. Dodatkowo Uczelnia jest właścicielem 47 mieszkań zlokalizowanych na terenie miasta w bliskiej odległości. Mieszkania te wchodziły w skład Wielomieszkaniowego Domu Studenckiego, dzięki czemu Uczelnia zapewnia tanie zakwaterowanie dla 326 studentów. Dla wszystkich trzech budynków prowadzone są książki obiektu budowlanego, w których udokumentowane są aktualne wpisy z okresowych kontroli stanu technicznego tj.: kontroli kominiarskiej, przeciwpożarowej i instalacji elektrycznej. Budynki dydaktyczne spełniają przewidziane przepisami prawa warunki do prowadzenia działalności dydaktycznej.

Studentom zapewnia się kształcenie w specjalistycznych salach wykładowych tj.:

- 5 przestronnych aulach wykładowych, dodatkowo aule te mają możliwość podziału przy pomocy dźwiękochłonnych ścian przesuwanych;
- 2 salach dwufunkcyjnych (pełniących rolę sali gimnastycznej oraz sali wykładowej);
- pracowni komputerowej wyposażonej w 30 stanowisk komputerowych wraz z niezbędnym oprogramowaniem do prowadzenia zajęć oraz dostępem do szybkiego Internetu;
- pracowni kryminalistyki (wyposażonej w mikroskopy stereoskopowe, wariograf, video spektrokomparator, mikroskop laboratoryjno-badawczy);
- 16 salach dydaktycznych;

Sale wyposażone są w stacjonarny i przenośny sprzęt audio-wizualny oraz komputerowy (tj.: projektory, ekrany, komputery przenośne, wizualizery) wykorzystywany przy prowadzeniu zajęć. Dodatkowo sale są klimatyzowane oraz wentylowane mechanicznie co wpływa na komfort prowadzenia zajęć.

Uczelnia posiada najnowsze oprogramowanie (Windows, MS Office) z usługą „upgrade” umożliwiającą kształcenie na najnowszych dostępnych wersjach. Ponadto posiada wysokiej klasy infrastrukturę sieciową z dostępem do szerokopasmowego Internetu.

Uczelnia realizuje bezpłatny dostęp do Internetu dla studentów, pracowników naukowo-dydaktycznych oraz administracji Uczelni poprzez sieć szerokopasmową

przewodową oraz bezprzewodową sieć Wi-Fi. Sieć w swojej docelowej konfiguracji umożliwia przyłączanie się studentów i pracowników do odpowiedniego systemu informatycznego. Dodatkowo w budynku Collegium Administrativum studenci mogą korzystać z kiosku informacyjnego. Na terenie Uczelni znajduje się ogólnodostępna kawiarenka internetowa z 25 stanowiskami komputerowymi.

Zaplecze socjalne uczelni jest dobrze zorganizowane. W budynku Collegium Iuridicum znajduje się restauracja z 90 miejscami oraz kiosk. Dodatkowo na korytarzach znajdują się automaty. Studenci poza zajęciami mogą korzystać z siłowni, saun, oraz klubu studenckiego. Klub studencki wyposażony jest w wysokiej klasy aparaturę nagłośnieniową i oświetleniową, umożliwiającą organizację koncertów, przeglądów piosenki studenckiej, występów kabaretowych i teatralnych. Dodatkowo wewnątrz budynku głównego znajduje się patio

z egzotyczną zielenią i fontanną, a na terenie kampusu ogród. Są to miejsca wypoczynku i spotkań studentów oraz miejscem gdzie można podłączyć się z bezprzewodowym Internetem;

Wszystkie wskazane wcześniej obiekty dydaktyczne są w pełni dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Posiadają podjazdy, windy wewnętrzne o gabarytach przystosowanych dla wózków inwalidzkich oraz toalety.

Budynki dydaktyczne są komunikacyjnie dogodnie położone, dodatkowo na terenie Kampusu znajdują się bezpłatne parkingi podziemne i naziemne na łączną liczbę 300 stanowisk (7 dla osób niepełnosprawnych).

Budynki wykorzystywane na cele dydaktyczne niewątpliwie spełniają wymagane standardy z punktu widzenia dostosowania bazy dydaktycznej do realizacji procesu kształcenia oraz osiągnięcia efektów kształcenia. Infrastruktura materialna w postaci sal dydaktycznych wraz z wyposażeniem, infrastruktura techniczna oraz ułatwiony dostęp do Internetu i specjalistycznych baz danych, pozwala ten proces realizować w pełni. Ponadto stosunki własnościowe gwarantują stabilność bazy dydaktycznej, co gwarantuje możliwość realizacji zadań nawet w trudniejszym okresie.

Biblioteka Uczelniana WSPiA znajduje się w budynku dydaktycznym przy ul. Cegielnianej 14 w Rzeszowie. Świadczy swe usługi w dwóch podstawowych zakresach : gromadzenia i udostępniania zbiorów oraz udostępniania informacji.

Ruch czytelniczy odbywa się i realizuje w wypożyczalni i czytelni. Biblioteka jest dostępna dla czytelników przez 7 dni w tygodniu, czynna od 8.00 do 18.00, w soboty i niedziele od 8.00 do 17.00., zatrudnione są 3 osoby na etacie i jedna osoba na umowę –zlecenie do 150 godzin miesięcznie. Wykwalifikowana kadra biblioteczna służy studentom pomocą (2

kwalifikowanych bibliotekarz) służy pomocą w lokalizacji potrzebnych pozycji książkowych, a także organizuje i monitoruje sprowadzanie zamówionych przez studentów publikacji. W księgozbiorze znajduje się około: 400 tytułów z zakresu teorii państwa i prawa, 900 tytułów z zakresu prawa cywilnego, 600 tytułów z zakresu administracji publicznej, 1100 tytułów z zakresu prawa administracyjnego, 140 tytułów z historii państwa i prawa, 1000 tytułów z zakresu prawa gospodarczego, 620 tytułów z zakresu prawa karnego, 650 tytułów z zakresu prawa konstytucyjnego, 720 tytułów z zakresu prawa pracy, 450 tytułów z zakresu prawa finansowego, 550 tytułów z zakresu prawa międzynarodowego. Studenci mogą korzystać prezencyjnie z zasobów biblioteki w czytelni, wyposażonej w stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu i katalogu Biblioteki Uczelnianej SOWA. Skatalogowane są w nim wszystkie pozycje książkowe, wydawnictwa naukowe (zeszyty naukowe, monografie własne) a także prowadzony jest katalog artykułów czasopism. W skład Biblioteki Uczelnianej wchodzi Biblioteka Zamiejscowego Wydział Prawa i Administracji w Rzeszowie i z Biblioteka Uczelniana Wydziału Administracji w Przemyśle. Biblioteka realizuje plan automatyzacji i komputeryzacji procesów bibliotecznych. System „Sowa” biblioteczno-informacyjny został wdrożony w 2006 roku w celu zautomatyzowania biblioteki w katalogi elektroniczne. Oprogramowanie Sowa zapewnia pełne wsparcie dla biblioteki. Jako system otwarty pozwala on udostępniać własne zasoby w sieci Internet, co umożliwia czytelnikowi przeglądanie zbiorów biblioteki z dowolnego komputera w sieci niezależnie od miejsca zamieszkania. Zgodnie z obowiązującymi przepisami pracownicy i studenci „Wydziału” mają do dyspozycji czytelnię na terenie Rzeszowa, m.in. Czytelnię Wydziału Prawa Uniwersytetu Rzeszowskiego, będącą sukcesorem Filii UMCS w Rzeszowie, która gromadziła księgozbiór od kilkunastu lat. Dla studentów przeprowadzane są zajęcia z zakresu szkolenia bibliotecznego w celu wypracowania nawyku korzystania ze zbiorów bibliotecznych oraz nauki samodzielności w procesie kształcenia. Księgozbiór liczy prawie 43 tys. woluminów, w postaci druków zwartych i ciągłych, zarówno w języku polskim, jak i obcym. Profil gromadzonego księgozbioru jest uwarunkowany potrzebami naukowymi i dydaktycznymi Uczelni, ukierunkowany jest zatem na gromadzenie literatury prawniczej głównie z zakresu prawa i administracji i bezpieczeństwa wewnętrznego. Liczne są pozycje literatury z dziedziny historii, psychologii, socjologii, ekonomii, lingwistyki, informatyki, zarządzania, marketingu, logistyki. Posiadany księgozbiór jest stale powiększany poprzez bieżące zakupy nowych pozycji literatury ukazujących się na rynku wydawniczym, do biblioteki trafiają wszystkie nowości. Plan uzupełniania księgozbioru jest współtworzony przez Radę Biblioteczną w porozumieniu z przedstawicielami poszczególnych katedr i studentów, a także podyktowany potrzebami pracowników, studentów i ich

zainteresowaniami. W budżecie Uczelni przeznaczana się obecnie na zakup książek i czasopism łącznie ponad 180 tys. Księgozbiór biblioteki jest stale powiększany poprzez nowe pozycje wydawane przez pracowników naukowych Uczelni.

Uczelnia prowadzi wymianę międzybiblioteczną z 5-ma bibliotekami, zarówno uczelni niepaństwowych, jak i państwowych. Biblioteka WSPiA prowadzi Wypożyczalnię Międzybiblioteczną z bibliotekami uczelni publicznych i niepublicznych w całym kraju.

Biblioteka Uczelniana WSPiA w 2013 roku przystąpiła do stowarzyszenia IFLA. Biblioteka pośredniczy także w zamawianiu artykułów z czasopism zagranicznych w ramach serwisu SUBITO. Nowa forma wypożyczalni to ACADEMICA. Użytkownicy korzystają ze zbiorów Biblioteki Narodowej za pomocą dedykowanego terminala. Biblioteka prenumeruje około 413 tytułów czasopism, w regularnej prenumeracie papierowej 163 tytułów, a 250 to tytuły czasopism elektronicznych prenumerowanych w konsorcjum EBSCO. Biblioteka posiada w swoich zbiorach także Dzienniki Ustaw i Monitory Polskie od 1921 roku do 2004 roku.

Bazy danych dostępne w sieci Biblioteki.

Lex Omega, Polska Bibliografia Prawnicza, Sowa – baza zawartości księgozbioru

Sowa – baza zawartości czasopism, czytelnia czasopism prawniczych on-line

Biblioteka posiada dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki : EBSCO - Legal Collection

Legal Collection, SPRINGER, Platforma Web of Knowledge, Elektroniczne wersje czasopism Elsevier, WILEY- Czasopisma Wiley (dawna nazwa Wiley-Blackwell) są udostępniane od roku 2012 w ramach, Bankowość * Finanse * Samorząd: Wiedza on-line, JSTOR, Brill Online Books and Journals

Księgozbiór czasopism archiwalnych to np., publikator *Państwo i Prawo*, który Biblioteka posiada od 1946 roku i jest to kompletny zbiór. W zasobach znajduje się *Nowe Prawo* z lat 1959-1989 i późniejsza kontynuacja, czyli *Przegląd Sądowy* od 1989 aż po dzień dzisiejszy. Jeden z wielu publikatorów, cenny jako materiał badawczy w naszej bibliotece to *Palestra* z 1928 i 1929 i późniejsze roczniki powojenne, *Przegląd Prawa i Administracji* od 1912 roku do 1913. Wśród archiwaliów można znaleźć obcojęzyczną literaturę, m.in.: *The Polish Review: a Quarterly Published by the Polish Institute of Arts and Sciences in America* 1965-1993, *Slavic Review : American Quarterly of Soviet and East European Studies* 1961-1992, *Presidential Studies Quarterly: Center for the Study of the Presidency* 1980-1994, *Foreign Affairs an American Qvarterly Revieew* od 1965-1968, *The Annals of the American of Political and Social Science* od 1964-1965.

Biblioteka stara się zapewnić studentom niepełnosprawnym warunki do pełnego korzystania ze zbiorów i usług bibliotecznych. Studenci niepełnosprawni mogą korzystać z

szerokiej oferty podręczników w wersji elektronicznej, udostępnianych w ramach platformy testowej Profinfo Biblioteka—. Z książek korzystać można na komputerach domowy^{ch} i urządzeniach mobilnych. Umożliwiają to indywidualne kody dostępu do bazy, które można uzyskać w Bibliotece. Od 2012 r. w Czytelni Biblioteki korzystać można ze sprzętu i oprogramowania komputerowego przeznaczonego dla czytelników z niepełnosprawnością. Stanowisko wyposażone jest w klawiaturę specjalistyczną, trackball dla osób prawo- i leworęcznych, a także profesjonalne oprogramowanie czytające tekst, programy graficzne i przetwarzające obrazy na format tekstowy. Mogą korzystać z myszy z dużymi klawiszami, powiększalnika transoformer usb, klawiatury dla jednoręcznych, klawiatury z dużymi klawiszami. Studenci posiadający orzeczenie o stopniu niepełnosprawności mogą korzystać z dodatkowych usprawnień w dostępie do zbiorów bibliotecznych.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego: wyróżniająca

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Zamiejscowy Wydział Prawa i Administracji w Rzeszowie Wyższej Szkoły Prawa i Administracji w Przemyśle dysponuje nowoczesną i w pełni wystarczającą na potrzeby dydaktyczne ocenianego kierunku infrastrukturą dydaktyczną. Sale i ich wyposażenie umożliwiają realizowanie postawionych celów studiów. Biblioteka jest bardzo dobrze prowadzona i całkowicie odpowiada współczesnym standardom. Księgozbiór, zawiera niezbędne pozycje i jest na bieżąco aktualizowany. Wysoko należy także ocenić przystosowanie infrastruktury dydaktycznej do potrzeb studentów niepełnosprawnych.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Badania naukowe prowadzone na Zamiejscowym Wydziale Prawa i Administracji w Rzeszowie Wyższej Szkoły Prawa i Administracji w Przemyśle od początku istnienia stanowią istotny element jej działalności. W 2014 WSPiA dobrowolnie poddała się ocenie parametrycznej jednostek naukowych, w wyniku kompleksowej oceny jakości działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostek naukowych Zamiejscowy Wydział Prawa i Administracji WSPiA otrzymał kategorię „B”. Oceniany Wydział WSPiA prowadzi badania w wielu dziedzinach—: zarządzania, bezpieczeństwa wewnętrznego, prawa i administracji. Należy zaznaczyć, że w marcu 2011r. Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułów naukowych doceniając wysoki poziom badań naukowych przyznała Zamiejscowemu Wydziałowi Prawa i

Administracji w Rzeszowie uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk prawnych. Zespół Oceniający stwierdził, że Wydział na którym prowadzony jest oceniany kierunek studiów, przeznacza środki na finansowanie badań naukowych, m.in na zakup aparatury badawczej (wyposażenie laboratorium kryminalistycznego): 505 082,28 zł brutto. W roku 2012 na podstawie umowy zawartej z Ministrem Administracji i Cyfryzacji, w ramach programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu (POKL.05.01.01-00-026/10) WSPiA uzyskała dofinansowanie w wysokości 2 419 020 zł w celu realizacji projektu badawczego „Legalność, Sprawność i Dobra Praktyka Administracyjna warunkiem Dobrego Rządzenia”. Wkład własny Uczelni to 418 500 zł. Projekt obejmuje lata 2012-2014. W roku 2013 na podstawie umowy Nr 512.383.2013 zawartej z Ministrem Spraw Zagranicznych w ramach konkursu „Współpraca w dziedzinie dyplomacji publicznej” uzyskała dofinansowanie w wysokości 138 000 zł na realizację obejmującego badania naukowe projektu „Polsko-ukraiński Klub Konstytucjonalistów – konstytucyjne podstawy budowania i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Polsce i na Ukrainie”. Wkład własny Uczelni 21 050 zł. W roku 2014 na podstawie umowy nr BDG-703/2014 zawartej z Ministrem Spraw Zagranicznych w ramach konkursu „Wsparcie samorządowego i obywatelskiego wymiaru polskiej polityki zagranicznej 2014” uzyskała dofinansowanie w wysokości 100 950 zł na realizację obejmującego badania naukowe projektu „Samorząd lokalny jako uczestnik polskiej polityki zagranicznej”. Wkład własny Uczelni to kwota 11 250 zł. Nakłady finansowe na publikację prac badawczo-rozwojowych w latach 2010-2014 to kwota 100 000 zł. Nakłady na zakup literatury w latach 2010-2014 kwota 150 tys. zł rocznie. Ponadto kwota dofinansowania do wyjazdów konferencyjnych to rocznie około 30-50 tys. zł.

Działalność naukowa obejmuje przede wszystkim: badania naukowe, konferencje naukowe i rozwój naukowy nauczycieli akademickich. Badania naukowe egzemplifikują się głównie w postaci prac badawczych, planowanych jako projekty badawcze Uczelni i tematy badawcze Katedr. Konferencje naukowe prezentują i weryfikacją osiągnięcia naukowe, uzyskane w czasie prowadzonych badań, to także wymiana poglądów i doświadczeń naukowych. Konferencje naukowe organizowane przez Uczelnię mają charakter ogólnopolski, a nawet międzynarodowy.

Planowanym rozwojem naukowym objęci są najbardziej aktywni i wartościowi nauczyciele. Uczelnia stwarza im preferencyjne warunki pracy, pokrywa koszty przewodów doktorskich, habilitacyjnych, zakupu literatury, udziela wsparcia w zakresie wydania prac naukowych i stosuje inne formy pomocy.

Sprawozdanie z działalności naukowo-badawczej obejmuje głównie efekty, których autorami

są pracownicy zatrudnieni we WSPiA w pełnym wymiarze czasu pracy jako podstawowym miejscu pracy. Należy jednak dodać, że WSPiA umożliwia też prowadzenie prac naukowo-badawczych pozostałym nauczycielom akademickim, tj. zatrudnionym jako w dodatkowym miejscu pracy lub na podstawie umów cywilnoprawnych. Wydawnictwo WSPiA umożliwia tym osobom publikowanie prac będących efektem ich indywidualnych badań naukowych.

Pracownicy naukowcy wizytowanego kierunku studiów w latach 2010-2014, opublikowali 117 artykułów w czasopiśmie z listy B, 107 książek monograficznych afiliowanych przy ocenianym Wydziale, 343 rozdziałów w pracach zbiorowych.

Prowadzone badania naukowe są kompatybilne z realizowanym procesem dydaktycznym. Wyniki badań naukowych prezentowane są studentom podczas zajęć tematycznych (np. wyniki badań uzyskane w ramach projektu badawczego dotyczącego sprawności administracji publicznej zostały zaprezentowane podczas zajęć z zakresu prawa administracyjnego i postępowania administracyjnego; wyniki badań z zakresu skuteczności instrumentów w zakresie przeciwdziałania do obrotu środków zastępczych, tzw. dopalaczy zostały zaprezentowane podczas zajęć z zakresu kryminalistyki i kryminologii; wyniki badań dotyczące instytucji ekshumacji – badania prowadzone z udziałem studentów – zaprezentowane zostały podczas zajęć z zakresu kryminalistyki i kryminologii), jak również podczas organizowanych dla studentów seminariów i konferencji naukowych. Dla studentów organizowane są dodatkowe zajęcia, podczas których mają możliwość zapoznania się z wynikami prac naukowo-badawczych prowadzonych w Uczelni (np. zajęcia w Laboratorium Kryminalistycznym z zakresu nowoczesnych technik identyfikacji człowieka, dokumentów, itp.)

Wyższa Szkoła Prawa i Administracji wydaje publikacje studentów w ramach specjalnych tematycznych publikacji, co dotyczy organizowanych co rok konferencji prezentujących wyniki ich prac naukowo-badawczych.

Studenci biorą aktywny udział w działalności naukowo-badawczej. Jej przejawy: udział konferencjach naukowych (od roku 2010 do końca 2014 r.) zorganizowano łącznie 15 konferencji studenckich, w tym co roku organizowane są konferencje podsumowujące indywidualne badania studentów; udział w studenckich seminariach naukowych (od roku 2010 do końca 2014 r.) zorganizowano łącznie 30 studenckich seminariów naukowych; wyjazdy na ogólnopolskie konferencje naukowe i prezentowanie wyników działalności naukowo-badawczej; organizacja przez studentów ogólnopolskich zjazdów kół naukowych, podczas których prezentowane są wyniki ich działalności naukowo-badawczej (np. w 2014 r. zorganizowano Studencką Konferencję Naukową z udziałem

przedstawicieli Sądowo-administracyjnego Wymiaru Sprawiedliwości nt. *Sądownictwo administracyjne w Polsce – 10 lat obowiązywania dwuinstancyjnego modelu sądowej kontroli administracji publicznej*, również w 2014 r. zorganizowano Ogólnopolski Zjazd Kół Naukowych Kryminalistyki, w których wzięli udział studenci WSPiA oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Łódzkiego); grupowe badania naukowe (Preferencje budowlane mieszkańców Rzeszowa i okolic, Menadżerskie Koło Naukowe – rok akademicki 2013 – 2014; Badania kolportażu gazetek marketingowych, Koło Naukowe Socjologii Stosowanej i Marketingu – rok akademicki 2013 – 2014; Badania dotyczące postrzegania WSPiA przez studentów, Koło Naukowe Socjologii Stosowanej i Marketingu – rok akademicki 2013 – 2014; Praktyka opiniowania próśb o ułaskawienie, Koło Naukowe Kryminalistyki i Kryminologii – rok akademicki 2013 – 2014; Ekshumacja – problematyka prawna i kryminalistyczna, Koło Naukowe Kryminalistyki i Kryminologii – rok akademicki 2012 – 2013).

ocena wpływu współpracy naukowej i badawczej z innymi uczelniami lub instytucjami z otoczenia gospodarczego i społecznego na proces dydaktyczny;

Wyniki współpracy naukowo-badawczej z innymi podmiotami, w tym z organami administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, prokuratury, organami ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego uwzględniane są w ramach procesu dydaktycznego w następujących płaszczyznach: tworzenie nowych specjalności na kierunku administracja (np. administracja wymiaru sprawiedliwości i prokuratury – współpraca z Sądem Apelacyjnym w Rzeszowie, Sądem Okręgowym w Rzeszowie, Sądem Okręgowym w Tarnobrzegu, Sądem Rejonowym w Rzeszowie, Prokuraturą Apelacyjną w Rzeszowie, Prokuraturą Okręgową w Rzeszowie); wprowadzanie nowych przedmiotów w ramach poszczególnych specjalności, uwzględniających doświadczenia naukowo-badawcze; realizowanie treści nauczania w powiązaniu z projektami naukowo-badawczymi (np. zajęcia praktyczne powiązane z realizowanymi projektami naukowo-badawczymi); organizowanie seminariów i konferencji naukowych dla studentów, w ramach których prezentowane są wyniki prac naukowo-badawczych – seminaria i konferencje organizuje Wydział (konferencje studenckie podczas których prezentowane są wyniki prac badawczych poszczególnych studentów) oraz koła naukowe (tematyczne konferencje naukowe); umożliwienie studentom udziału w ogólnopolskich i regionalnych konferencjach naukowych, organizowanych przez Uczelnię we współpracy z innymi

podmiotami w ramach realizacji wspólnych badań naukowych, podczas których prezentują wyniki swych badań; umożliwienie studentom przygotowywania prac dyplomowych o charakterze badawczym, we współpracy z organami administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, prokuratury, przedsiębiorcami, itp. (np. zebranie materiału empirycznego; analiza praktyki stosowania prawa; analiza skuteczności poszczególnych instytucji prawnych); umożliwienie studentom odbywania staży w instytucjach administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, prokuratury, podmiotach sektora prywatnego, w ramach których zdobywają nie tylko doświadczenie praktyczne, ale również poznają specyfikę funkcjonowania danego podmiotu, ramy prawne jego działalności, analizują konkretne stany faktyczne związane z jego działalnością, dokonują oceny prawidłowości i legalności poszczególnych przejawów działalności itp.; organizowanie dla studentów wyjazdów i wizyt studyjnych, podczas których poznają specyfikę działalności poszczególnych instytucji, w których Uczelnia rozwija współpracę naukowo-badawczą (np. wizyty studyjne w Ministerstwie Sprawiedliwości, zagranicznych zakładach karnych – Zagłębie Saary, zakładach karnych na obszarze Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Rzeszowie); konsultacje z podmiotami współpracującymi odnośnie do efektywności systemu kształcenia oraz umożliwienie zgłaszania wniosków odnośnie do treści programowych, które powinny być realizowane oraz przedmiotów, które należy realizować na poszczególnych specjalnościach.

Ocena eksperta międzynarodowego:

Z informacji uzyskanych od Władz Uczelni w trakcie wizytacji wynika, że jednostka, na której realizowany jest oceniany kierunek Administracja właściwie i konsekwentnie uczestniczy w międzynarodowej wymianie studentów oraz pracowników naukowych i dydaktycznych. Z relacji pracowników naukowo – dydaktycznych przekazanych podczas spotkania Zespołu Oceniającego PKA z kadrą zaangażowaną w prowadzenie kierunku Administracja wynika, iż jednostka oferuje swoim pracownikom możliwość wyjazdów naukowo-badawczych do zagranicznych instytucji i ośrodków badawczych. Pracownicy naukowo-dydaktyczni mogą ubiegać się o dofinansowanie wyjazdów na konferencje lub seminaria naukowe ze środków Uczelni, co sprzyja intensyfikacji umiędzynarodowienia badań naukowych oraz wymianie doświadczeń dydaktycznych. Proces umiędzynarodowienia na kierunku Administracja, w ocenie Eksperta międzynarodowego jest realizowany poprzez:

1. systematyczne organizowanie międzynarodowych konferencji naukowych, m.in. Wyższa Szkoła Prawa i Administracji zorganizowała przy wsparciu organizacji pozarządowej -

Fundacji Partnerstwo Na Rzecz Demokracji wspólnie ze stroną amerykańską i ukraińską seminaria naukowe oraz konferencje, wynikiem których są publikacje międzynarodowe; WSPiA była wraz z Uniwersytetem Lwowskim i Stowarzyszeniem Edukacji Administracji Publicznej, współorganizatorem konferencji naukowej na temat "Internacjonalizacji Administracji Publicznej" zorganizowanej w dniach 9-12 czerwca 2013 r. we Lwowie; w dniach 11 i 12 grudnia 2014 r. w Krasieczynie odbyła międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Dobra administracja”, jako część realizowanego przez WSPiA unijnego projektu „Legalność, sprawność, dobra praktyka administracyjna warunkiem dobrego rządzenia”. Obok polskich naukowców i przedstawicieli samorządu terytorialnego w konferencji udział wzięli naukowcy z ukraińskich ośrodków - Kijowa, Lwowa, Tarnopola i Iwano-Frankowska.

2. Prowadzenie wspólnych badań naukowych i realizację międzynarodowych projektów naukowo – badawczych, których efektami były wspólne międzynarodowe konferencje i publikacje naukowe: *Polsko-Ukraiński Klub Konstytucjonalistów, Wsparcie samorządowego i obywatelskiego wymiaru polskiej polityki zagranicznej 2014* (badania naukowe w zakresie doświadczeń samorządów lokalnych związanych z członkostwem Polski w Unii Europejskiej), *Polsko – Ukraiński Klub Konstytucjonalistów – demokratyczne podstawy i kierunki transformacji ustrojowej – polskie doświadczenia i ukraińskie perspektywy* (celem projektu jest wsparcie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i procesów demokratyzacyjnych na Ukrainie poprzez przekazanie polskich doświadczeń z pokojowej transformacji ustrojowej). Ponadto jednostka, w ramach której prowadzony jest oceniany kierunek Administracja zainicjowała powołanie Międzynarodowego Zespołu Naukowo-Badawczego, w którego skład wchodziłoby naukowcy z państw Grupy Wyszehradzkiej. Celem planowanych badań jest weryfikacja doświadczeń i osiągnięć Grupy Wyszehradzkiej oraz ewentualnych możliwości dalszego funkcjonowania i rozwoju.

3. wymianę kadry naukowo – dydaktycznej. Z dokumentów dostarczonych do oceny Zespołowi PKA wynika, iż pracownicy naukowo-dydaktyczni z uczelni i instytucji zagranicznych biorą trwały udział w realizacji zajęć dydaktycznych, wykładów otwartych i konsultacjach na temat koncepcji kształcenia WSPiA oraz procesu dydaktycznego (Niemcy, Włochy, USA). WSPiA zapoczątkowała także cykl wykładów prowadzonych przez zagranicznych wykładowców tzw. „visiting professor”. Ponadto pracownicy naukowo-dydaktyczni WSPiA realizowali zajęcia na uczelniach zagranicznych. Powyższa płaszczyzna internacjonalizacji stanowi, w opinii Zespołu Oceniającego znaczący wkład poprzez

wykorzystanie doświadczeń podmiotów zagranicznych w kształtowaniu programów i planów studiów.

4. współpracę międzynarodową na szczeblu studenckim, zwłaszcza pomiędzy studentami WSPiA i studentami z innych uczelni zagranicznych, np. z Uniwersytetu Lwowskiego (Ukraina); Uniwersytetu w Erlangen (RFN) i z Wyższej Szkoły Administracji Publicznej z Kolonii (RFN). Współpraca ta przynosi różnorakie efekty: Polsko-Ukraiński Studencki Klub Konstytucjonalistów, jako pierwsza w Polsce inicjatywa skupiająca studentów zainteresowanych tematyką ustroju i funkcjonowania państwa (ze studentami z Uniwersytetu Lwowskiego); wizyty studyjne studentów WSPiA w uczelniach zagranicznych, (np. na Uniwersytecie w Erlangen), czy studentów zagranicznych w WSPiA (planowany przyjazd studentów z Kolonii w dniach 16-20 marca 2015 r. połączony z międzynarodową konferencją studencką). Przedstawione formy współpracy pozwalają wpływać na doskonalenie procesu kształcenia w wymiarze międzynarodowym na kierunku Administracja;

5. wydawanie przez WSPiA czasopisma „Administracja. Teoria. Dydaktyka. Praktyka”. W skład Rady Naukowej czasopisma, obok przedstawicieli nauki polskiej są także naukowcy zagraniczni stanowiący blisko 1/4 składu Rady. Zaangażowanie zagranicznych naukowców ma służyć podniesieniu rangi czasopisma nie tylko w środowisku polskim, lecz także w wymiarze międzynarodowym.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego: wyróżniająca

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Analiza zgromadzonej dokumentacji pozwala na sformułowanie wniosku, że prowadzone badania naukowe w istotny sposób przyczyniają się do poszerzania oferty edukacyjnej. Prowadzone badania naukowe mają także istotny wpływ na program przedmiotów w ramach prowadzonego kierunku studiów. Efekty prowadzonych badań oraz kompetencje kadry prowadzącej badania są wykorzystywane w bieżącej dydaktyce a także w działalności kół naukowych. Efektem ścisłego związania badań naukowych z prowadzonym kierunkiem studiów jest stałe aktualizowanie programu nauczania a także modyfikowanie koncepcji kształcenia i planów studiów. Modyfikacje te polegały na stworzeniu możliwości w ramach poszczególnych specjalności-modułów do wyboru. W ramach przedmiotów ogólnouczelnianych do wyboru stwarza się studentom możliwość wyboru przedmiotów, których program zbudowany jest na bazie efektów prowadzonych badań przez nauczycieli akademickich zatrudnionych na Wydziale. Władze wizytowanej Jednostki stwarzają niezbędne warunki do rozwijania zainteresowań oraz działalności naukowej studentów w

studenckim ruchu naukowym.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów;

Zasady rekrutacji są opublikowane na stronie internetowej Uczelni. Przyjęcie na pierwszy rok studiów I stopnia studiów stacjonarnych oraz studiów niestacjonarnych następuje na podstawie kolejności zgłoszeń w ramach ustalonych limitów miejsc. Jedynym wymaganiem stawianym przed kandydatem jest posiadanie egzaminu dojrzałości. Podczas trwania procesu rekrutacji nie odbywają się egzaminy wstępne. Studenci pozytywnie oceniają brak innych wymagań wstępnych niż zdanie egzaminu dojrzałości. Studenci podczas spotkania z ZO PKA wskazali, że rolę selekcji spełnia odsiew studentów dokonywany w trakcie realizacji procesu kształcenia podczas pierwszego roku studiów. W opinii studentów weryfikacja predyspozycji studenta do uzyskania dyplomu rozpoczyna się wraz z początkiem zajęć o tematyce prawniczej. Warunkiem przyjęcia na studia II stopnia prowadzone w formie stacjonarnej i formie niestacjonarnej jest ukończenie studiów I stopnia lub jednolitych studiów magisterskich. Z perspektywy studenta brak dodatkowych wymagań rekrutacyjnych przy naborze na studia II stopnia umożliwia rozpoczęcie nauki każdemu chętnemu absolwentowi studiów I stopnia, co jest ich zdaniem dobrym rozwiązaniem dla tego kierunku i możliwości Uczelni. Z perspektywy zasady rekrutacji są przejrzyste. Kolejność zgłoszeń, jako czynnik decydujący o przyjęciu na studia uwzględnia zasadę równych szans. W opinii studentów dostęp do kryteriów rekrutacyjnych jest łatwy. Kryteria rekrutacji ogłoszono na stronie internetowej Uczelni. W ocenie studentów liczba przyjmowanych studentów na kierunek administracja dobrze odpowiada potencjałowi dydaktycznemu jednostki, a jakość kształcenia nie ulega pogorszeniu przez ilość przyjętych kandydatów. W ocenie studentów kryteria rekrutacji są sprawiedliwe.

Należy pozytywnie ocenić zasady rekrutacji, które dla studentów są przejrzyste. Dostępność zasad rekrutacji za pośrednictwem strony internetowej umożliwia łatwe zapoznanie się kandydatom z koniecznymi wymogami do wpisu na studia prowadzone na wizytowanym kierunku.

2) system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen;

Zdaniem studentów system oceny ich osiągnięć jest przejrzysty. Z perspektywy studentów są oni odpowiednio informowani o zasadach oceniania podczas poszczególnych kursów. Studenci otrzymują informację o zasadach zaliczenia kursu na pierwszych zajęciach prowadzonych przez nauczycieli akademickich. Jako pierwsze źródło wiedzy o ogólnych zasadach oceniania studenci podczas spotkania z ZO PKA wskazali spotkania organizacyjne z Rektorem Wyższej Szkoły Prawa i Administracji w Przemyśle oraz Dziekanem Zamiejscowego Wydziału Prawa i Administracji w Rzeszowie. Jako kolejne źródło wiedzy na temat zasad oceniania studenci wskazują sylabusy, w których informacje są zbieżne z tymi podawanymi przez prowadzących. Studenci wskazali możliwość skorzystania z egzaminu komisyjnego w szczególnie uzasadnionych przypadkach. W ich opinii jest to ważna możliwość, studenci podczas spotkania z ZO przyznali, że znają przypadki przeprowadzania egzaminów komisyjnych, które charakteryzowały się zasadą obiektywizmu. Studenci mają wgląd do swoich prac egzaminacyjnych oraz kolokwiiów cząstkowych wraz z możliwością weryfikacji popełnionych błędów, w każdym momencie trwania roku akademickiego.

Studenci pozytywnie oceniają obiektywizm systemu oceniania. Wskazują na zasadę równych szans oraz sprawiedliwych kryteriów egzaminowania. System jest jednolity wobec wszystkich. Pozytywnie należy ocenić fakt, iż studenci uważają obowiązujący system oceniania za sprzyjający procesowi uczenia się. Egzaminy są ich zdaniem adekwatne do poziomu trudności materiału danego kursu. Zasady egzaminowania są konsekwentnie realizowane i nie zmieniają się podczas trwania roku akademickiego. Studenci nie mają problemów ze zrozumieniem ustalonych warunków zaliczeń.

Studenci uczestniczą w procesie ewaluacji systemu oceny ich osiągnięć poprzez proces ankietyzacji. W ich opinii formułowane przez nich stwierdzenia są brane pod uwagę przez władze Uczelni, co podkreśla skuteczność tego rozwiązania. Kolejnym aspektem uczestnictwa studentów w tym procesie są regularne spotkania studentów z Rektorem, studentów z Dziekanem, gdzie wyrażają swoją opinię na temat proponowanych rozwiązań w tym zakresie. W opinii studentów ich udział w procesie ewaluacji systemu oceny jest wystarczający.

Pozytywnie należy ocenić system oceny osiągnięć studentów, który w ich opinii jest sprawiedliwy, jednolity i przejrzysty. Studenci mają wpływ na jego ewaluację poprzez uczestnictwo w procesie ankietyzacji oraz bezpośrednie spotkania z Rektorem i Dziekanem, z których wynikają rozwiązania sprzyjające procesowi uczenia się studentów.

3) struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów;

Zgodnie z przyjętymi dla kierunku administracja rozwiązaniami jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga 25 godzin pracy studenta w różnych formach. Punkty ECTS rozliczane są semestralnie, a student musi uzyskać, co najmniej 30 punktów ECTS w semestrze, aby uzyskać zaliczenie.

Oceny średniego nakładu pracy wymaganego do uzyskania odpowiednich efektów kształcenia przez studenta dokonują pracownicy dydaktyczni, którzy przekazują informację kierownikom Katedr. Rada Programowo Dydaktyczna Kolegium Administracji i Biznesu biorąc pod uwagę opinię kierownika Katedry określa czas wyrażony w godzinach, jaki student musi poświęcić na uzyskanie odpowiednich efektów kształcenia. Do liczby godzin wliczanych do pracy studenta zalicza się: godziny kontaktowe na zajęciach akademickich, liczbę godzin konsultacji z nauczycielem akademickim oraz liczbę godzin poświęconą na pracę samodzielną.

Studenci wskazują na poprawność przyporządkowania punktów ECTS do własnego nakładu pracy włożonego w zaliczenie kursów i uzyskania określonego efektu kształcenia.

Dla wizytowanego kierunku Wydział ma nawiązaną szeroką współpracę międzynarodową w zakresie wymiany studentów. Dzięki udziałowi w programie ERASMUS studenci mogą wyjechać za granicę, co w ich opinii umożliwia im rozwój personalny oraz możliwość poznania studiowania w innych krajach. Uczelnia ma podpisane umowy o wymianie międzynarodowe z kilkoma Uczelniami. Studenci podkreślili, że najciekawszą opcją wyjazdu na międzynarodowy program wymiany są półroczne studia na Uniwersytecie Erlangen – Nuernberg w Niemczech. Innymi Uczelniami, z którymi nawiązano współpracę w tym zakresie, są m.in. University of Limerick (Irlandia), Universidad de Pais Vasco (Hiszpania), Uniwersytet degli Studi di Enna „Kore” (Włochy). Z perspektywy studenta oferta wymiany międzynarodowej jest bogata i sprzyja mobilności studentów.

Studenci nie są zainteresowani wymianą krajową. Powodem takiej postawy jest przekonanie, że jeśli istnieją możliwości wymiany zagranicznej, to przede wszystkim z nich należy korzystać.

Studenci podkreślają dobrą jakość kursów językowych, wskazując, że nauczanie językowe jest dostosowane do tematyki studiów. Dla studentów wizytowanego kierunku ważna jest możliwość nauki języków obcych na wysokim poziomie.

Pozytywnie należy ocenić starania uczelni w zakresie wykorzystywania przez studentów szans związanych z system ECTS. Uczelnia prowadzi program wymiany międzynarodowej, a studenci korzystają z niego. Punkty ECTS są prawidłowo przypisane do nakładu pracy studenta.

Ocena eksperta międzynarodowego:

Z danych przekazanych Zespołowi Oceniającemu PKA wynika, że jednostka, na której realizowany jest oceniany kierunek podejmuje działania mające na celu aktywizację studentów i kadry naukowo – dydaktycznej do realizacji wymiany międzynarodowej, uczestnictwa w międzynarodowych programach i projektach. System ECTS wdrożony w Uczelni i na kierunku Administracja stwarza możliwości odbywania przez studentów kształcenia na poszczególnych semestrach w innych uczelniach, w tym zagranicznych w ramach programu Erasmus. Istniejący system pozwala na przyznanie kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów, zapewnia możliwość akumulacji oraz transferu punktów w przypadku zmiany uczelni lub innych jednostek dydaktycznych w Polsce lub zagranicą, co sprzyja mobilności studenta i planowaniu ścieżki rozwoju.

Uczelnia bierze udział w programie Erasmus, aktualnie WSPiA otrzymała European Charter for Higher Education (Europejską Kartę Szkolnictwa Wyższego) uprawniającą do udziału w Programie Erasmus+ na lata 2014–2021, co pozwoli kontynuować i rozwijać współpracę zagraniczną Uczelni. W ramach programu Erasmus+, studenci wszystkich kierunków studiów, w tym kierunku Administracja mają możliwość wyjazdu na 1 lub 2 semestry do wybranej uczelni zagranicznej, z którą WSPiA ma podpisaną umowę w ramach programu Erasmus+. Aktualna lista uczelni w ramach współpracy Erasmus+ została przekazana Zespołowi Oceniającemu w załączniku.

4) system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

Z perspektywy studentów dostępność nauczycieli akademickich na zajęciach jest regularna, w sytuacji, gdy zajęcia są odwoływane, informuje się o tym studentów z odpowiednim wyprzedzeniem. Nauczyciele akademicy są dostępni na konsultacjach, których terminy są dostosowane do planu zajęć studentów. Konsultacje odbywają się, co najmniej raz

w tygodniu. Studenci podkreślają, że podczas konsultacji mają możliwość wglądu do prac egzaminacyjnych oraz weryfikacji własnych błędów. Studenci cenią sobie możliwość bezpośredniego kontaktu z nauczycielami akademickimi.

Terminy konsultacji są dostosowane zarówno do trybu zajęć studentów stacjonarnych oraz studentów niestacjonarnych. Studenci wizytowanego kierunku często korzystają z możliwości kontaktu w formie elektronicznej z prowadzącymi zajęcia, w ich opinii odpowiedzi na zadane pytania są merytoryczne i wysyłane w terminie bez zbędnej zwłoki.

Pomoce naukowe niezbędne do uzyskania odpowiednich efektów kształcenia są zdaniem studentów przydatne. Jakość materiałów jest oceniana pozytywnie. Z perspektywy studentów należy stwierdzić, że Uczelnia dzięki dobrze wyposażonej Bibliotece zapewnia na miejscu pomoce naukowe, przydatne w procesie uczenia się. Studenci podczas spotkania z ZO PKA podkreślili, że dobre wyposażenie Biblioteki determinuje brak konieczności wydawania dużych środków finansowych na materiały dydaktyczne. Nauczyciele akademicy wysyłają część materiałów na swoje zajęcia drogą mailową do wszystkich studentów uczestniczących w kursach. Należy pozytywnie ocenić takie rozwiązanie, materiały wysyłane drogą elektroniczną nie generują kolejnych kosztów dla studentów. Z perspektywy studentów ocenianego kierunku materiały wysyłane drogą elektroniczną są na odpowiednim poziomie, adekwatne do treści omawianej na zajęciach.

Na wizytowanym kierunku studenci wykorzystują system e-learningu poprzez oglądanie lub odsłuchiwanie zapisów wideo lub audio wykładów zarejestrowanych przez pracowników Uczelni. Wykłady są opublikowane na stronie internetowej Wydziału. Studenci wizytowanego kierunku pozytywnie oceniają możliwość zapoznawania się z materiałem wykładowym za pomocą Internetu. Szczególnie ważnym dla studentów jest umieszczenie na stronie internetowej wykładu z prawa karnego materialnego.

Studenci mają możliwość kształtowania własnej ścieżki edukacyjnej. Duża oferta specjalności jest zdaniem studentów dużą zaletą programu studiów. Studenci mają możliwość indywidualizacji procesu kształcenia. Regulamin Studiów WSPiA zakłada dwie formy indywidualizacji procesu kształcenia. Pierwszą z nich jest indywidualny plan studiów i program kształcenia skierowany do szczególnie uzdolnionych studentów, druga forma to indywidualna organizacja semestru, dzięki której studenci nie muszą uczestniczyć w zajęciach obowiązkowych dla zwykłego trybu studiów oraz pozwala indywidualnie ustalać terminy zaliczeń materiału z nauczycielami akademickimi. Z perspektywy studenta Uczelnia ułatwia proces uczenia się zarówno studentom o ponadprzeciętnych zdolnościach oraz osobom, którzy z różnych przyczyn nie mogą uczęszczać regularnie na zajęcia akademickie.

Sylabusy są dla studentów wystarczającym źródłem informacji o prowadzonym przedmiocie. Opublikowane sylabusy są kompletne, zawierają wszystkie przydatne informacje. Sylabusy zawierają informacje o wymaganiach wstępnych, stosowanych metodach dydaktycznych, metodach sprawdzania i kryteriach oceny efektów kształcenia oraz formie i warunkach zaliczenia. Sylabusy zawierają również skrócony i pełny opis treści kształcenia, który w opinii studentów jest zbieżny z materiałem obowiązujących ich na zajęciach. Z perspektywy studentów informację zawarte w sylabusach pokrywają się ze stanem faktycznym. Studenci mają dostęp do sylabusów za pośrednictwem systemu Wirtualny Dziekanat, który działa sprawnie, bez przeszkód technicznych.

Studenci uważają organizację roku akademickiego za poprawną. Zajęcia odbywają się bez zbyt dużych przerw, w jednym budynku. W przypadku ewentualnych uwag, co do organizacji roku akademickiego studenci zgłaszają swoje zastrzeżenia do Rektora. Sesje egzaminacyjne są przeprowadzane w odpowiednich zdaniem studentów terminach. Studenci mają dostęp do harmonogramów zajęć, które są aktualne.

Zdaniem studentów jakość obsługi administracyjnej należy ocenić pozytywnie. Pracownicy są przygotowani merytorycznie do pełnienia swoich funkcji. Godziny pracy Dziekanatu są dostosowane do potrzeb studentów, a informacje na temat terminów dostępności jednostki dla studentów są aktualne. Dziekanaty przyjmują studentów w każdy dzień ich obecności w budynku Uczelni. Zdaniem studentów dobrze funkcjonuje komunikacja drogą mailową z pracownikami administracyjnymi Uczelni. Obecni podczas spotkania z ZO PKA starości wskazali na częsty kontakt z pracownikami Dziekanatów, który umożliwia szybkie i bezproblemowe załatwianie spraw. Pozytywnie należy ocenić jakość obsługi administracyjnej, która sprzyja studentowi w załatwianiu jego spraw.

Studenci jako źródło swojej wiedzy o procesie kształcenia i toku studiów wskazują regularne, odbywane, co miesiąc spotkania z Rektorem i Dziekanem. Ponadto studenci

korzystają z bardzo dobrze przygotowanej strony internetowej Wydziału, gdzie znajdują wszelkie potrzebne informacje dla procesu kształcenia na kierunku. Studenci współpracują ze swoimi przedstawicielami w Samorządzie Studentów i starostami, w przypadku bieżących pytań kierują je do swoich kolegów bądź koleżanek reprezentujących ich przed władzami Uczelni.

Studenci mają możliwość zgłaszania swoich potrzeb w zakresie zasobów bibliotecznych. Bardzo dobrze wyposażona biblioteka jest uzupełniana na bieżąco o nowe publikacje naukowe oraz materiały dydaktyczne wykorzystywane na zajęciach. Studenci WSPiA (wszystkich kierunków i trybów studiów) otrzymują bezpłatne podręczniki i repetytoria do wybranych przedmiotów egzaminacyjnych. Zawierają one kompendium wiedzy zebranej i przygotowanej w przystępnej formie przez autorów – pracowników naukowych prowadzących zajęcia dydaktyczne z danego przedmiotu. Podręczniki i repetytoria są corocznie aktualizowane. Zdaniem studentów taka forma wsparcia procesu uczenia buduje przekonanie, że studenci są ważnymi interesariuszami wewnętrznymi w Uczelni.

W opinii studentów system rozpatrywania próśb i zażaleń funkcjonuje sprawnie. Studenci swoje prośby zgłaszają podczas spotkań z Rektorem i Dziekanem. System skarg i zażaleń studenci uważają za skuteczny, podkreślając, że przedstawione przez nich problemy zawsze są odpowiednio badane, a kiedy przedstawiany przez nich problem jest nagły jest załatwiany natychmiastowo. Studenci nie korzystają z formy pisemnej składania skarg i zażaleń, uznając skuteczność przytoczonej formy spotkań z władzami Uczelni.

Proces dyplomowania jest przez studentów oceniany pozytywnie. Studenci mogą dokonać samodzielnego wyboru tematu pracy, przy możliwości wsparcia merytorycznego ze strony swojego promotora. Seminary odbywają się regularnie i zdaniem studentów są przydatne w procesie dyplomowania.

Uczelnia zapewnia studentom możliwość pracy w badaniach naukowych prowadzonych przez pracowników naukowych. Infrastruktura badawcza i naukowa jest udostępniania studentów w ramach działalności kół naukowych oraz przygotowań do prac dyplomowych. W ramach Wydziału funkcjonuje kilkanaście kół naukowych, które zrzeszają m.in. studentów administracji.

Studenci podkreślają, że są informowani przez władze Wydziału o możliwościach działalności w kołach naukowych. Podczas spotkania z ZO PKA studenci podkreślili, że koła naukowe są odpowiednio finansowane, co umożliwia im prowadzenie realizacji zakładanych zadań. Z perspektywy studentów opieka merytoryczna pracowników naukowych na działalnością kół stoi na wysokim poziomie.

Studenci mogą brać udział w badaniach naukowych we współpracy ze swoimi opiekunami naukowymi w ramach programu Diamentowy Grant. Z perspektywy studenta należy pozytywnie ocenić możliwość wzięcia udziału w programie, który zapewnia odpowiednią bazę do specjalistycznych badań w danym zakresie.

Przyznawanie pomocy materialnej opiera się o Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych wprowadzony Zarządzeniem Nr 63/2014 Wyższej Szkoły Prawa i Administracji w Przemysłu z dnia 25 września 2014r. Regulamin uwzględnia wszystkie świadczenia pomocy materialnej określone w art. 173 ust. 1 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. 2012 poz. 572 ze zm.). Regulamin został opracowany po konsultacjach i w uzgodnieniu z przedstawicielami Samorządu Studentów

Ustrój organów uprawnionych do przyznawania pomocy materialnej realizuje dyspozycję art. 175 ust. 4 oraz art. 177 Ustawy.

Kryteria przyznawania stypendiów są zrozumiałe i przejrzyste. Procedura przyznawania stypendium odbywa się z poszanowaniem anonimowości danych osobowych. W opinii studentów, system opieki materialnej jest sprawiedliwy i działa sprawnie.

Studenci są informowani o możliwości uzyskania pomocy materialnej przez Dziekana oraz Samorząd Studentów, współpracujący z koordynatorem ds. pomocy materialnej. Studenci mają dostęp do zasad przyznawania stypendiów określonych w regulaminie.

Zdaniem przedstawicieli Samorządu Studentów mają oni możliwość realizowania własnych inicjatyw. Samorząd Studentów reprezentuje studentów organach Uczelni, mając prawo głosu i możliwość konsultacji w zakresie podejmowanych decyzji. Samorząd Studentów ma swoją siedzibę, odpowiednio przystosowaną do prowadzenia działalności. Siedziba znajduje się w sąsiedztwie Klubu Studenckiego, co ułatwia bezpośredni kontakt studentów z ich przedstawicielami. Samorząd Studentów otrzymuje środki materialne na swoje działanie, na początku każdego miesiąca Rektor i Dziekan są informowani o planowanych Działaniach, na które przeznaczają środki finansowe. W opinii przedstawicieli studenckich zapewniane im środki materialne są wystarczające, umożliwiające oprócz działalności związanej z dydaktyką organizację życia kulturalnego studentów oraz akcji charytatywnych.

Ocena eksperta międzynarodowego:

Z danych przekazanych do weryfikacji Zespołowi Oceniającemu PKA oraz spotkań odbytych podczas wizytacji wynika, że studenci kierunku *administracja* mają dostęp do informacji o programach wymiany międzynarodowej, w tym Erasmus+ za pośrednictwem następujących narzędzi i organów uczelni:

a) Strona internetowa: <http://wspia.eu/dla-studenta/programy-zagraniczne>. Umieszczone są na niej informacje na temat możliwości i warunków wymiany studentów oraz nauczycieli akademickich.

b) Cykliczne imprezy organizowane w WSPiA – tj. podczas dnia Języków Obcych jak i podczas Dnia Unii Europejskiej.;

c) Prezentacje studentów, którzy wrócili z pobytów naukowo-badawczych na zagranicznych uczelniach.

Studenci WSPiA przebywający za granicą w celu odbycia części studiów lub praktyk zawodowych zwalniani są przez władze WSPiA z opłat za studia na uczelni macierzystej i zgodnie z zasadami programu Erasmus praktykuje się zasadę uznawalności okresów studiów odbytych za granicą. Podobnie, w przypadku wyjazdów nauczycieli akademickich WSPiA w celu przeprowadzenia zajęć dydaktycznych na uczelni zagranicznej, okresy pobytu za granicą wliczane są do czasu pracy nauczyciela akademickiego.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Z perspektywy studentów zasady i procedury rekrutacji są przejrzyste oraz uwzględniają zasadę równych szans.

2) System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się. Zawiera on standardowe wymagania, zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowanych ocen.

3) Stosowany system ECTS i odpowiednia jakość lektoratów umożliwiają studentom uczestnictwo w wymianie międzynarodowej i krajowej.

4) Funkcjonujący system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

1) *Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów.*

W Uczelni począwszy od roku akademickiego 2013/2014 funkcjonuje Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia. Podstawą prawną jest Uchwała Senatu WSPiA Nr 7/II/2013 z dnia 16 maja 2013 roku w sprawie wprowadzenia Uczelnianego Systemu

Zapewniania Jakości Kształcenia oraz zasad jego wdrażania.

Struktura organizacyjna USZJK:

Rektor jest koordynatorem w zakresie wdrażania, realizacji i nadzoru nad USZJK. Dla potrzeb wdrażania USZJK Rektor wydał następujące: w sprawie powołania Komisji ds. Opracowania KRK (Nr 38/2012 z dnia 25 maja 2012 r.), w sprawie zasad przeprowadzania egzaminów i zaliczeń (Nr 9/2010 z dnia 11 stycznia 2010 r.), w sprawie powołania Pełnomocników ds. Jakości Kształcenia w Kolegiach Dydaktycznych Zamiejscowego Wydziału Prawa i Administracji w Rzeszowie WSPiA w Przemyśle (Nr 48/2013 z dnia 17 czerwca 2013 r.), w sprawie określenia czasu przechowywania prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych (Nr 33/2012 z dnia 10 maja 2012 r.), w sprawie powołania Rad Programowo-Dydaktycznych w Kolegiach (Nr 44/2013 z dnia 7 czerwca 2013 r.), w sprawie dyżurów i konsultacji (Nr 65/2012 z dnia 30 sierpnia 2012r.), w sprawie tygodniowego rozkładu wszystkich zajęć i czynności odbywających się w Zamiejscowym Wydziale Prawa i Administracji w Rzeszowie oraz na Wydziale Administracji w Przemyśle TRZ (Nr 16/2013 i Nr 17/2013 z dnia 18 marca 2013 r.), w sprawie ogłoszenia XIV edycji konkursu na najlepsze prace dyplomowe w kategorii prac dyplomowych (magisterskich i licencjackich) absolwentów Wyższej Szkoły Prawa i Administracji w Przemyśle obronione w roku akademickim 2012/2013 oraz wysokości nagród pieniężnych za zajęcie I, II i III miejsca w każdej z tych kategorii (Nr 53/2014 z dnia 29 sierpnia 2014 r.), w sprawie zasad odbywania zajęć dydaktycznych (Nr 65/2013 z dnia 24 października 2013 r.), w sprawie obowiązków Opiekunów lat i grup studenckich oraz utworzenia Rady Opiekunów w Wyższej Szkole Prawa i Administracji w Przemyśle (Nr 42/2013 z dnia 21 listopada 2013 r.), w sprawie zasad wyboru promotora prac dyplomowych przygotowywanych przez studentów studiów pierwszego stopnia (praca dyplomowa licencjacka) oraz studentów studiów drugiego stopnia (praca dyplomowa magisterska) w Wyższej Szkole Prawa i Administracji w Przemyśle (Nr 8/2010 z dnia 11 stycznia 2010 r.), w sprawie zasad wglądu przez studenta WSPiA do pisemnej pracy egzaminacyjnej lub zaliczeniowej oraz trybu odwoławczego od uzyskanej oceny (Nr 6/2010 z dnia 11 stycznia 2010 r.), w sprawie zasad wyboru egzaminatora przez studentów w Wyższej Szkole Prawa i Administracji w Przemyśle w sprawie wyboru egzaminatora (Nr 7/2010 - z dnia 11 stycznia 2010 r.). Ponadto, w ramach swoich kompetencji Rektor sprawuje bezpośredni nadzór nad wdrażaniem Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Senat: ustalił podstawy formalnoprawne USJK. Akty, które w tym zakresie uchwalił Senat: uchwała Nr 7/II/2013 z dnia 16 maja 2013 roku w sprawie wprowadzenia Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia oraz zasad jego wdrażania, uchwała Nr 11/II/2013

z dnia 16 maja 2013 roku w sprawie powołania Komisji Senackiej ds. Jakości Kształcenia i Krajowych Ram Kwalifikacji w WSPiA, czy uchwała Nr 16/I/2014 z dnia 17 stycznia 2014 r. w sprawie wytycznych dotyczących Programu Indywidualnego Kształcenia Praktycznego. Ponadto, Senat przyjmuje semestralne sprawozdania Komisji Senackiej ds. Jakości Kształcenia dotyczące zasad funkcjonowania i wdrażania Uczelnianego Systemu Jakości Kształcenia.

Senacka Komisja ds. Jakości Kształcenia: powołana została uchwałą Senatu WSPiA Nr 11/II/2013 z dnia 16 maja 2013 r. Podstawowym jej zadaniem jest propagowanie idei permanentnego doskonalenia jakości kształcenia. Komisja, realizując określone przez Senat zadania, wydaje zalecenia oraz rekomendacje dla właściwych organów funkcjonujących w ramach USJK dotyczące podejmowania działań mających na celu stałą poprawę jakości kształcenia studentów. Komisja obraduje co najmniej raz w semestrze. Semestralne sprawozdania ze swojej działalności przedkłada Senatowi na najbliższym posiedzeniu. Dotychczas Komisja obradowała dwukrotnie w roku 2013 r. oraz dwukrotnie w 2014 roku. Sprawozdania Komisji obejmują jej działalność w semestrze letnim w roku akademickim 2012/2013, w semestrze zimowym oraz letnim w roku akademickim 2013/2014.

Rada Wydziału: przyjmuje informacje Dziekana i sprawozdania Dyrektorów Kolegiów Dydaktycznych o podejmowanych działaniach mających na celu doskonalenie systemu weryfikacji efektów kształcenia. W ramach działań bezpośrednio oddziaływujących na jakość kształcenia Rada Wydziału wprowadziła wzory dla dokumentów pozwalających na realizację założeń systemu jakości kształcenia, tj. ankietę oceniającą przebieg procesu dydaktycznego i formularz hospitacji.

Kolegium Dziekańskie: stanowi stały organ USJK. Powołany został zarządzeniem Dziekana ZWPiA z dnia 18 września nr 5. W jego skład, poza Dziekanem, wchodzi Prodziekani i Zastępcy Dyrektorów Kolegiów Dydaktycznych. Kolegium obraduje raz w miesiącu. Z każdego posiedzenia sporządzany jest protokół. Kolegium ma charakter opiniodawczo-doradczy. Zajmuje się omawianiem problemów zgłaszanych przez studentów oraz problemów dotyczących realizacji procesu dydaktycznego na poszczególnych kierunkach studiów, dokonuje oceny procesu hospitacji, opiniuje tematy prac dyplomowych, analizuje organizację roku akademickiego, w tym przebieg kształcenia praktycznego. Kolegium stanowi płaszczyznę współpracy Dziekana i osób odpowiedzialnych za działalność poszczególnych Kolegiów Dydaktycznych, pozwalając na ujednolicanie standardów jakości kształcenia na wszystkich kierunkach.

Dyrektor Kolegium Administracji i Biznesu: do jego podstawowych obowiązków należy opracowanie – z uwzględnieniem wytycznych Senatu – programów kształcenia i planów

studiów. Do zadań Dyrektora należy również organizacja i stałe monitorowanie prawidłowego przebiegu procesu kształcenia. W tym celu Dyrektor dokonuje obsady zajęć, zapewnia prawidłowe przygotowanie rozkładów zajęć, czuwa nad dyscypliną w realizacji zajęć dydaktycznych, czuwa nad właściwym wykorzystaniem wprowadzonych form i metod kształcenia, realizacji treści programowych zmierzających do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, czuwa nad procesem weryfikacji efektów kształcenia, organizuje proces hospitacji zajęć, wykonuje funkcję kontrolną i nadzorczą nad nauczycielami akademickimi w przebiegu procesu kształcenia. Ponadto Dyrektor prowadzi szeroką platformę współpracy ze studentami, grupami studenckimi i organizacjami studentów.

Pełnomocnik ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia współdziałając z Komisją Ewaluacyjną wpływał w roku akademickim 2013/2014 na jakość kształcenia na kierunku *administracja* poprzez analizę systemu weryfikacji efektów kształcenia, organizowanie spotkań z kadrą dydaktyczną w celu ewaluacji systemu jakości kształcenia. Uwagi i zalecenia odnośnie możliwości jego udoskonalenia systemu przedstawiano Dyrektorowi Kolegium Administracji i Biznesu. Pełnomocnik inicjował i koordynował współpracę pomiędzy interesariuszami zewnętrznymi, kadrą dydaktyczną i studentami w celu dostosowywania programów studiów do wymogów rynku pracy i stymulował działania celem późniejszego uwzględniania i wdrażania w programach i planach studiów nowoczesnych trendów w podejściu do kształcenia na kierunku Administracja.

Rada Programowo-Dydaktyczna jest organem kolegialnym, w skład którego wchodzi: przewodniczący – Dyrektor Kolegium Administracji i Biznesu, członkowie – przedstawiciele nauczycieli akademickich reprezentujący wiodące dyscypliny wiedzy na kierunku, przedstawiciel studentów. Do zadań Rady należy wspieranie Dyrektora Kolegium w wysiłkach zmierzających do stałego doskonalenia procesu kształcenia. Rada dokonuje stałej i bieżącej analizy programów kształcenia z punktu widzenia dostosowania do potrzeb rynku pracy, potrzeb społecznych i oczekiwań studentów. Ocenie podlega wartość koncepcji kształcenia z naukowego punktu widzenia, spójność programu i stopień dostosowania programu do aktualnych potrzeb edukacyjnych i rynku pracy. Oceniana jest ponadto zgodność z potrzebami studentów. Rada analizuje również potrzeby związane z doskonaleniem kształcenia praktycznego, czuwa nad innowacyjnością, dokonuje oceny nowoczesnych form i metod kształcenia z punktu widzenia efektywności w realizacji założonych efektów. Ocenia zapotrzebowanie rynku pracy na specjalistów z określonej dziedziny wiedzy z zakresu administracji i prawa administracyjnego, w związku z czym występuje z wnioskami do dyrektora kolegium o wzbogacania oferty edukacyjnej poprzez uruchamianie nowych specjalności w ramach kierunku, ocenia przydatność i aktualność

realizowanych programów kształcenia, a także potrzeby związane z nakładem pracy studenta niezbędnej do osiągnięcia założonych efektów kształcenia.

Komisja Ewaluacyjna działająca w Kolegium Administracji i Biznesu obradowała w roku akademickim 2013/2014 dwukrotnie tj. w dniach 1.04.2014 r. i 1.10.2014 r. na posiedzeniach odbywających się po zakończeniu semestru zimowego i letniego. Komisja na podstawie złożonych prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych w zestawieniu z sylabusami przedmiotów dokonała oceny przyjętych metod kształcenia, realizacji założonych efektów kształcenia i analizy poprawności przyjętych przez kadrę dydaktyczną metod weryfikacji efektów kształcenia. W ramach Komisji dyskutowano także nad zasadami przeprowadzania kolokwii i przechowywania prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych. Wnioski wynikające z dokonanej oceny i analizy – mające na celu poprawę weryfikacji efektów kształcenia i odpowiedni dobór metod dydaktycznych przez pracowników naukowo-dydaktycznych – przekazano Dyrektorowi Kolegium Administracji i Biznesu.

Kierownicy Katedr: weryfikują jakość kształcenia na zajęciach dydaktycznych poprzez systematyczne realizowanie hospitacji zgodnie z opracowanymi przez Dyrektorów Kolegiów planami. Kierownicy katedr, w zakresie omawianej działalności pozostają w stałej współpracy z Dyrektorem Kolegium, Pełnomocnikiem ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, a także opiekunami roczników i opiekunami kół naukowych.

Reasumując: struktura zarządzania procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku studiów jest przejrzysta i umożliwia dokonywanie systematycznych oraz kompleksowych ocen funkcjonowania USZJK.

Cele USZJK

Cele podstawowe:

1. zapewnienie wysokiego poziomu kształcenia na wszystkich kierunkach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich, a także studiach podyplomowych, poprzez systemową weryfikację przyjętych efektów kształcenia, z uwzględnieniem opinii zewnętrznych interesariuszy i studentów;
2. systematyczne doskonalenie treści programowych, form i metod kształcenia umożliwiających przygotowanie studentów do wymogów rynku pracy;
3. informowanie społeczeństwa o osiągniętych efektach w zakresie kształcenia studentów poszczególnych kierunków studiów i przygotowywanie konkurencyjnych ofert edukacyjnych, kierowanych do przyszłych kandydatów na studentów, odzwierciedlających efekty kształcenia, w tym nabyte praktyczne umiejętności zawodowe.

2. Cele szczegółowe:

- a. stałe monitorowanie i podnoszenie jakości kształcenia na wszystkich poziomach i formach edukacji,
- b. powiązanie obszarów kształcenia z potrzebami społecznymi i gospodarczymi kraju oraz regionu, a także Misją i Strategią Uczelni,
- c. powiązanie systemu kształcenia z prowadzonymi badaniami naukowymi,
- d. zwiększenie znaczenia zajęć praktycznych,
- e. zapewnienie wysokiego poziomu kompetencji i stałego rozwoju kadry dydaktycznej,
- f. zwiększenie podmiotowości osób uczących się w procesie kształcenia oraz ich mobilności w kraju i za granicą,
- g. zapewnienie właściwych warunków realizacji procesu kształcenia wraz z ciągłym ich doskonaleniem,
- h. prowadzenie właściwej działalności informacyjnej w celu upowszechniania wiedzy na temat oferty dydaktycznej, jakości kształcenia oraz poziomu wykształcenia absolwentów Uczelni.

System upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia

Informacje dotyczące wyników monitorowania jakości kształcenia studenci otrzymują oprócz informacji przekazywanych przez swoich przedstawicieli w ciałach kolegialnych Uczelni poprzez system informatyczny „Wirtualna Uczelnia”. Każdy student – w ramach dostępu do systemu „Wirtualna Uczelnia” – ma indywidualne konto, na którym loguje się na swój profil wpisując numer albumu (jako identyfikator) oraz hasło dostępu (indywidualnie określone przez studenta). Po zalogowaniu się student może sprawdzić: treści programowe (sylabusy), systemy jakości kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, tok studiów, przebieg i plany, plan studiów, oceny z egzaminów i zaliczeń, podział godzin, przynależność do grupy wykładowej/ seminaryjnej/ ćwiczeniowej, obsadę poszczególnych zajęć dydaktycznych, jak został rozpatrzony wniosek stypendialny oraz w jakiej wysokości ma przyznane świadczenia, datę przekazania świadczeń stypendialnych na rachunek bankowy. Ponadto student może: sięgnąć do szczegółowych informacji dotyczących płatności za studia (wymaga to osobnego logowania), zapoznać się z informacjami przekazywanymi przez dziekanaty i dział stypendia, wysłać bezpośrednie zapytania do właściwego dziekanatu, wyszukać nazwisko wykładowcy w celu uzyskania informacji odnośnie terminów prowadzonych zajęć oraz dyżuru, sprawdzić terminy/daty/godziny (sala) egzaminów, pobrać materiały udostępnione przez wykładowcę, zmienić swoje hasło, nr telefonu i e-mail.

Reasumując: Uczelnia stworzyła warunki, aby każdy student miał pełne możliwości

uzyskania informacji o wynikach monitorowania jakości procesu kształcenia oraz wprowadzanych w tym zakresie zmianach.

2) *W procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.*

Władze Uczelni prowadzą szeroką współpracę z interesariuszami zaangażowanymi w opracowywaniu, doskonaleniu i ewentualnych zmianach treści programowych oraz metod ich realizacji i weryfikacji celem zapewnienia jak najwyższego poziomu jakości kształcenia.

W myśl powyższego założenia w pracach służących poprawie jakości kształcenia zaangażowani są interesariusze wewnętrzni składający się na organizacyjny wymiar USZJK, tj. przede wszystkim: Rektor, Senat, Senacka Komisja ds. Jakości Kształcenia, Rada Wydziału, Dziekan i Kolegium Dziekańskie, Dyrektorzy Kolegiów Dydaktycznych, Pełnomocnicy ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia w Kolegiach, Rady Programowo-Dydaktyczne w Kolegiach, Komisje Ewaluacyjne w Kolegiach, Kierownicy Katedr, Koordynatorzy Przedmiotów, Samorząd Studencki, Rzecznik Praw Studenta, których zakresy zadaniowe zostały wyżej szczegółowo scharakteryzowany.

Drugą kategorię interesariuszy posiadających wpływ na jakość kształcenia są interesariusze zewnętrzni. Celem ich pozyskiwania zawierane są porozumienia z przedstawicielami praktyki, w tym: organów administracji publicznej przedsiębiorców, aparatu wymiaru sprawiedliwości i prokuratury, organów ścigania, funkcjonariuszami służb publicznych, a także innych podmiotów publicznych i niepublicznych. W ramach współpracy interesariusze zewnętrzni partycypują w procesie dostosowywania programów studiów do potrzeb rynku pracy oraz wymogów wykonywania określonych zawodów. Ponadto praktycy z sektora publicznego i prywatnego uczestniczą w procesie dydaktycznym. Jedną z ważnych inicjatyw zmierzających do rozwoju życia naukowego oraz akademickiego, ale także zacieśnienia kontaktów ze środowiskami zewnętrznym prawników i administratywistów jest funkcjonowanie Podkarpackiego Forum Myśli o Administracji. Forum jest płaszczyzną spotkań i dyskusji przedstawicieli nauk prawnych i nauk o administracji, a także przedstawicieli praktyki z sektora publicznego i prywatnego. Ponadto w Uczelni działa Konwent Pracodawców. Posiedzenia Konwentu są miejscem prowadzenia pogłębionej i systematycznej dyskusji na temat potrzeb doskonalenia planów studiów i programów kształcenia. Z działalnością Konwentu Pracodawców skorelowany jest Projekt „Dyplom WSPiA przepustką do Biznesu” stanowiący dla studentów okazję do korzystania z różnorodnych form współpracy Uczelni z tzw. sektorem biznesowym, np. poprzez organizowane Targi Pracy, staże i praktyki zawodowe i wiele innych. Ponadto, przy Uczelni funkcjonuje Fundacja „Partnerstwo na Rzecz Demokracji”, której celem jest podejmowanie

aktywności zorientowanej na współpracę polsko-ukraińską. Natomiast na specjalnościach związanych z pogłębianiem zainteresowań w materii ogólnoadministracyjnej rozwinięto szeroką platformę współpracy z przedstawicielami 12 gmin realizujących wspólnie z Uczelnią Projekt Badawczo-Szkoleniowy „Legalność, Sprawność, Dobra Praktyka Administracyjna Warunkiem Dobrego Rządzenia”. Studenci mogli uczestniczyć w badaniach prowadzonych w ramach, jak i uczestniczyć w organizowanych konferencjach.

Realnymi efektami podejmowanych działań były zaproponowane przez studentów zmiany w programie studiów, np. poprzez dodanie przedmiotu „Prawo sanitarne i epidemiologiczne”.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+	+	+
umiejętności	+	+	+	+	+	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+	+

+ - **pozwala na pełne osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia

+/- - **budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia

- - **nie pozwala na osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych:

1) Analiza przedstawionych rozwiązań organizacyjnych, powołanych struktur oraz przyjętych regulacji pozwala stwierdzić, że są one kompleksowe i efektywne. Umożliwiają one dokonanie rzetelnej oceny osiąganych efektów kształcenia, doskonalenia programu kształcenia i metod jego realizacji. Struktura zarządzania procesem dydaktycznym jest odpowiednio rozbudowana. Istotną wartością jest powołanie jednostek organizacyjnych, a przede wszystkim precyzyjne wyznaczenie zadań realizowanych przez określone podmioty. Podejmowane działania prowadzą do kompleksowych ocen efektów kształcenia, a ich wyniki stanowią podstawę doskonalenia programów i poszerzania oferty programowej. Z przedstawionych materiałów wynika, że WSZJK (USZJK) jest w pełni przydatny do badania zgodności programu z założonymi efektami kształcenia oraz efektywny w zakresie

doskonalenia programu kształcenia. Ocena upowszechnienia informacji wyników monitorowania jakości procesu kształcenia jest pozytywna.

2) Udział pracowników, studentów oraz interesariuszy zewnętrznych przyczynia się do budowy jakości procesu kształcenia. Zaleca się, aby wytyczony kierunek działania współpracy z otoczeniem zewnętrznym był rozwijany.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniając	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	program studiów		X			
4	zasoby kadrowe		X			
5	infrastruktura dydaktyczna	X				
6	badania naukowe	X				
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Koncepcja kształcenia na kierunku „administracja” w pełni odpowiada misji Wyższej Szkoły Prawa i Administracji w Przemyśle, wpisuje się w strategię Uczelni, a działania podejmowane przez Zamiejscowym Wydziale Prawa i Administracji, w związku z prowadzeniem ocenianego kierunku studiów wspierają realizację celów strategicznych Szkoły. Uczelnia, właściwie angażuje interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w proces formowania koncepcji kształcenia na kierunku „administracja” stosując szereg formalnych rozwiązań tj. powołanie Zespołu ds. Jakości Kształcenia dla wizytowanego kierunku, zapewnienie właściwego składu organów kolegialnych oraz opracowanie odpowiednich procedur w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Na podkreślenie zasługują również dodatkowe inicjatywy podejmowane przez Zamiejscowy Wydział Prawa i Administracji w Rzeszowie służące zarówno formalnemu jak i nieformalnemu zaangażowaniu i aktywizacji różnych grup interesariuszy. Podejmowane są działania mające na celu bieżące dostosowywanie koncepcji kształcenia do oczekiwań interesariuszy.

Założone kierunkowe i specjalnościowe efekty kształcenia są zgodne z KRK. Nie zawierają z merytorycznego punktu widzenia istotnych uchybień. Przewidziane wymagania stawiane studentom są zgodne z celami, efektami i poziomem kształcenia oraz pokrywają się z warunkami zaliczeń przedmiotów, zdefiniowanymi w sylabusach oraz zasadami i warunkami dyplomowania. Sposób sformułowania efektów kształcenia, należy ocenić pozytywnie: zawarte w nich efekty są przedstawione w sposób zrozumiały i określający ich sprawdzalność. Formy sprawdzania wiedzy w ocenie studentów również są sprawiedliwe i obiektywne. Wydział stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia oraz możliwości weryfikacji zakładanych celów, a przy tym system ten jest powszechnie dostępny.

Uczelnia w wystarczającym stopniu współpracuje z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi w celu ich udziału w pracach nad planami i programami kształcenia. Można uznać, że wdrażany system monitorowania losów i karier absolwentów spełni oczekiwane rezultaty odnośnie dostosowania efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów i otoczenia

społeczno-gospodarczego (w tym rynku pracy), a także stopnia wpływu przedstawicieli tych interesariuszy na kształtowanie struktury efektów kształcenia. Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody kształcenia tworzą spójną całość, a formy i metody dydaktyczne są dostosowane do deklarowanych efektów kształcenia na ocenianym kierunku.

Analiza zgromadzonej dokumentacji pozwala na sformułowanie wniosku, że prowadzone badania naukowe w istotny sposób przyczyniają się do poszerzania oferty edukacyjnej. Prowadzone badania naukowe mają także istotny wpływ na program przedmiotów w ramach prowadzonego kierunku studiów. Efekty prowadzonych badań oraz kompetencje kadry prowadzącej badania są wykorzystywane w bieżącej dydaktyce a także w działalności kół naukowych.

Analiza przedstawionych rozwiązań organizacyjnych, powołanych struktur oraz przyjętych regulacji pozwala stwierdzić, że są one kompleksowe i efektywne. Umożliwiają one dokonanie rzetelnej oceny osiągniętych efektów kształcenia, doskonalenia programu kształcenia i metod jego realizacji. Struktura zarządzania procesem dydaktycznym jest odpowiednio rozbudowana. Istotną wartością jest powołanie jednostek organizacyjnych, a przede wszystkim precyzyjne wyznaczenie zadań realizowanych przez określone podmioty. Podejmowane działania prowadzą do kompleksowych ocen efektów kształcenia, a ich wyniki stanowią podstawę doskonalenia programów i poszerzania oferty programowej. Z przedstawionych materiałów wynika, że WSZJK (USZJK) jest w pełni przydatny do badania zgodności programu z założonymi efektami kształcenia oraz efektywny w zakresie doskonalenia programu kształcenia. Ocena upowszechnienia informacji wyników monitorowania jakości procesu kształcenia jest pozytywna.

Raport sporządził na podstawie raportów cząstkowych

dr hab. Tadeusz Bąk.